

ໃຈເປັນຜູ້ກ່ອກພກ່ອชาຕີ

คำว่า ໄຈ ໄນໃຊ້ເຮືອງເລັກນ້ອຍທັງຂອງສັຕົວແລະຂອງບຸຄຄລທຳໂລກຮາຕຸ ສັຕົວທຸກດ້ວມືໃຈນີ້ເຂົາຄອງ ໄຈທີ່ຈະເຂົາຄອງຄວາມເປັນສັຕົວເປັນບຸຄຄລ ເກີດໃນ ກຳເນີດຕ່າງໆ ລ້ວນແລ້ວແຕ່ມີເຊື້ອພາໄຫ້ປົກເກີດ ດັ່ງທີ່ເຄຍກລ່າວເສມວ່າ ອິຈຸ່າ ປຸຈິຍາ ສູງຂາຮາ ເຊື່ອນີ້ຝັ້ງອູ່ກ່າຍໃນຈິຕ ຈນໄມ່ກරາບຕັ້ນໝາຍປລາຍທາງວ່າ ເຄຍເກີຍວ່າຂອງສັນພັນນົກນມາຕັ້ງແຕ່ເມື່ອໄຮ

ແຕ່ຈະນານຫຣ້ອໄມ່ນານ ຈຳໄດ້ຫຣ້ອໄມ່ໄດ້ໄມ່ສຳຄັນ ສຳຄັນທີ່ການ ພຍາຍາມຄອດຄອນ ຮະບັບດັບສິງເຫຼຸ່ນໜີລັງໄປໄດ້ດ້ວຍຄວາມເພີຍຮອງເຮົາ ນັ້ນແລ້ວເປັນຄວາມເໜາະສມອຍ່າງຍິ່ງ ເຊັ່ນເດີຍກັບຄວາມມືດ ຈະເຄຍມືດ ມາກີກັບກີກັບປີແລ້ວໄມ່ເຄຍກරາບຕັ້ນສາຍປລາຍເຫດຸຂອງຄວາມມືດນີ້ເລີຍ ວ່າເຄຍ ມືດມາຕັ້ງແຕ່ເມື່ອໄຮຍ່າງນີ້ກົດາມ ແຕ່ເມື່ອຕາມໄຟຂຶ້ນຫຣ້ອເປີດໄຟຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ ຄວາມມືດໄມ່ໄດ້ຂຶ້ນອູ່ກັບກາລເວລາ ແຕ່ຂຶ້ນອູ່ກັບຄວາມສວ່າງທີ່ປຣາກງູ້ຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ ຄວາມມືດຍ່ອມຮະບັບໄປໃນທັນທີທັນໄດ

ໃຈຈຶ່ງເປັນຂອງສຳຄັນມາກ ໄຈເປັນຜູ້ກ່ອກພກ່ອชาຕີ ໄຈເປັນໂຮງງານ ພລິຕທຸກໝໍທັງຫລາຍ ພລິຕເຊື້ອໃຫ້ພາເກີດ ແກ່ ເຈັນ ຕາຍ ພລິຕວິບາກໃຫ້ເປັນ ພລິດໜ້ວຂັ້ນມາ ຄ້າຜູ້ໂງກົງຈະພລິຕແຕ່ຄວາມໜ້ວ ຄື່ອ ທຳແຕ່ໜ້ວ ພຸດແຕ່ໜ້ວ ຄິດແຕ່ ເຮືອງໜ້ວ ເປັນກາຮັ້ງສົ່ງສົ່ງທຸກໝໍຂັ້ນມາກ່າຍໃນຕົນໄມ່ຫຍຸດຫຍ່ອນ ສຖານທີ່ໄດ ຈຸດໄດ ເປັນສຖານທີ່ ຫຣ້ອເປັນຈຸດທີ່ສ່ວັງເຫດຸດໜ້ວ ພລ ຄື່ອ ຄວາມສຸຂ ຄວາມທຸກໝໍ ຈະຕ້ອງເກີດຂຶ້ນໃນຈຸດນັ້ນໂດຍໄມ່ຄາດກາລຄາດເວລາ ຈຳໄດ້ຫຣ້ອໄມ່ໄດ້ໄມ່ສຳຄັນ ຈະເກີດທີ່ນັ້ນແລະຕິດອູ່ກັບທີ່ນັ້ນ ດ້ວຍເຫດຸນີ້ຈຶ່ງຕ້ອງໃຫ້ສໍາຮວມຮະວັງໃຈຜູ້ຄອຍ ກ່ອເຫດຸດ້ວຍຄວາມໄມ່ປະມາຫຍຸ່ເສມອ

กิเลสฝังในจิต

คำว่า “กิเลส” เราอย่าคิดว่ามันอยู่ที่ไหน ก็คือ ความคิดความปรุงนี้แหละ เป็นเครื่องมือของกิเลสโดยตรง กิเลสจริงๆ มี ฝังอยู่ในใจ ฝังอย่างจนมิด ไม่ทราบว่าใจคืออะไร กิเลสคืออะไร เพราะมันเป็นอันเดียวกัน ในขณะนั้นมันเป็นอันเดียวกัน มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ กระเทือนใจก็กระเทือนกิเลส

เมื่อแยกแยะกันไปโดยลำดับด้วยความเพียรพยายาม เราถึงจะทราบว่า กิเลสเป็นชนิดใด ใจแท้ หรือ “จิตแท้” เป็นอย่างไร เพราะอำนาจของปัญญาเป็นเครื่องทดสอบ สดิเป็นเครื่องระลึกรู้ในงานงานนั้นๆ ปัญญาเป็นผู้คลายพิจารณาให้ทราบว่า ผิดหรือถูกโดยทางเหตุผล และ ก็แก้กันไปได้ตามลำดับของกิเลสที่มีประเภทต่างๆ กัน

เราจะทราบว่าอันไหนเป็นเรื่องของกิเลส อันไหนเป็นเรื่องของธรรม ก็คือทราบไปเรื่อยๆ โดยภาคปฏิบัติจิตตภาวนा แต่เรื่องความทุกข์ เพื่อความเพียร ก็ยอมมีเป็นธรรมดากของการทำงาน ไม่ว่าจะเป็นความเพียรเพื่อแก้กิเลสขั้นต่ำ ขั้นกลาง หรือขั้นละเอียด เมื่อกิเลสยังมีอยู่ ความทุกข์ในการฝึกฝนธรรมานั้นก็ต้องมีอยู่โดยดี ถึงจะมีกิตาม พึงทราบว่าการทำงานไม่ว่างานชนิดใด งานเล็กงานใหญ่ต้องเป็นความทุกข์ตามความหนักเบาของงาน แต่คุณค่านั้นสูงสมกับงาน

การแก้กิเลส จึงต้องแก้ที่นี่ คือ ใจ แก้ที่อื่นไม่ถูก ไม่เกิดผล การแก้ถูกหลักกฎวิธี กิเลสจะค่อยเบາบางลงและหมดไปจากใจ ผู้ปฏิบัติจิตตภาวนางานจึงควรดูใจตัวเองและแก้กิเลสที่ใจเป็นสำคัญ ดูภายในออกแล้ว ก็ย้อนบททวนเข้าดูภายนอกจึงชื่อว่า “เรียนธรรม ปฏิบัติธรรม” อย่าดูแบบโลกๆ ที่ดู ไปรัก ไปซัง ไปเกลียด ไปโกรธ อันเป็นการสั่งสมกิเลส ให้มากจนลืมเนื้อลืมตัว

ที่สูตรของจิต

ใจเป็นของสำคัญมากยิ่งกว่าวัตถุสิ่งใดทั้งสิ้น ใจเป็นรากรเป็นฐานใจเป็นผู้ท่องเที่ยวในกพน้อยกพใหญ่ ตามท่านกล่าวไว้ว่า อนุชาติสัสรสุธรรมวิสุสม อนิพุพิสม ดังนี้เป็นต้น

การท่องเที่ยวในวัฏสงสารนับประมาณไม่ได้มากนักจะทั้งปัจจุบันนี้ บัดนี้เราได้ทำลายแล้วซึ่งกงจักร คือ อวิชชา ได้สิ้นสุดลงไปแล้ว บัดนี้เราเป็นผู้ไม่เกิดอีกแล้ว นี่คือ พระอุทานของพระพุทธเจ้าที่ทรงรือกงจักรที่พัฒนาอยู่ภายในจิตใจ ให้ได้หมุนเวียนเปลี่ยนแปลงไปในกพน้อยกพใหญ่ สิ่งนี้ขาดสะบันลงไปแล้ว เหลือแต่ไว้วัฏภะ คือ ไม่หมุน เป็นความบริสุทธิ์ล้วนๆ นี้ก็หมายถึง ใจ

เราทุกคนมีวิสาหด้วยกัน พระพุทธเจ้าท่านจึงสอนไม่ให้ประมาท สำนักษาของกันและกัน เพราะมีอยู่ภัยในจิตใจโดยเฉพาะ ไม่เป็นสิ่งที่จะมาอกร้านค้าขายเหมือนสิ่งของต่างๆ แต่เป็นสิ่งที่มีอยู่ภัยในจิต ฝังอยู่อย่างลึก ไม่มีใครทราบ แม้ตัวเองก็ยังไม่อาจทราบได้ เพราะมีสิ่งหนึ่งปิดบังอยู่ภัยในตัวของตัวเราเอง

แต่พอที่จะทราบได้ว่าเรามีความเชื่อความเลื่อมใสในศาสนาธรรม พอยาในการทำบุญให้ทาน รักษาศีล ภาวนา นี่เป็นเชือเดิมแห่งนิสัยของผู้ที่เคยสร้างคุณงามความดี เคยถือศาสนา เคยสร้างบุญญาภิสมภารมาแล้ว จึงยึดหลักนิสัยเดิมนี้ไว้ พอยา กับการทำบุญของตนที่เคยเป็นมา แม้เราจะจำไม่ได้ว่า เราเกิดภูชาติใด ได้เคยสร้างคุณงามความดีอย่างนี้ หรือไม่ประการใดก็ตาม เราถือเอาความเป็นของใจเราซึ่งแสดงอยู่ในปัจจุบันนี้เป็นสักขีพยานได้เลย จิตเคยอย่างไร ก็ต้องเป็นอย่างนั้น นี่เป็นหลักใหญ่

วาระนาอยู่ที่ใจ สร้างแล้วก็รวมเข้าไปสู่ใจ โดยลำดับๆ เมื่อ
วาระนาบารมีของเรางอกล้าแล้ว เรื่องมีวาระนามากน้อยหากจะรู้ภัยใน
ตัวของเรา นั่น ตอนนั้นเป็นตอนที่เปิดเผยแพร่เต็มที่แล้ว เจ้าของเห็นได้อย่าง
ชัดเจน ได้ชัมสมบัติ คือ ธรรมชาติอันล้นค่าอยู่ภายนอกจิตใจของตน ทำให้
เราเกิดความภาคภูมิในการบำเพ็ญของเรา แม้ชาติปัจจุบันถ้าหากเราจะลีก
ชาติได้ไม่ได้ เรายังได้ภาคภูมิจิตใจว่า เราได้เคยทำมาอย่างนั้นๆ จิตใจ
ของเราจึงได้เป็นอย่างนี้ๆ อย่างนี้เป็นต้น เป็นสิ่งที่ส่อให้เราเห็นได้อย่างชัด

ในโลกนี้ภาคภูมิของสัตว์นั้นนะ มีมาก เราย่านับเพียงหมื่นๆ
แสนๆ ภาคภูมิเลย มีมากกว่านั้น ที่จิตมีทางที่จะเป็นไปได้ต่างๆ นานา เพราะ
สิ่งที่ไม่แน่นอนเหล่านี้แล และสิ่งที่ไม่ไว้ใจเหล่านี้แลซึ่งมีมาก พระพุทธเจ้า
จึงสอนลงในจุดรวมว่า ผู้ใดเป็นผู้ที่จะไปสู่ในภาคภูมิใดๆ ต้องขึ้นอยู่กับ
จิตนี้เท่านั้น เพราะฉะนั้นจงสร้างจิต ฝึกฝนอบรมจิตให้ดีเป็นสิ่งสำคัญ
ถ้าอบรมจิตนี้ด้วยดี คือ โดยศีล โดยธรรมแล้ว จะมีสักกิร้อยล้านภาคภูมิ
ของสัตว์ก็ตาม จิตจะเกิดในภาคภูมิที่ดีเท่านั้น หมายความกับวาระนามี
ของตน สิ่งเหล่านี้ก็เป็นโมฆะไปหมดกับจิตดวงที่มีความดี

ถ้าจิตไม่มีความดี สิ่งเหล่านี้ใกล้อยู่มาก ใกล้กับจิตดวงนี้ที่จะ
รวมใส่เข้าไปได้อย่างง่ายดาย พระพุทธเจ้าต้องกีดต้องกันเอาไว้ด้วยพระ
โกรหทคำสั่งสอน ให้สัตว์โลกหันหลบ远离ได้พินิจพิจารณาและประพฤติปฏิบัติตาม
ซึ่งเป็นแนวทางที่ถูกต้องแม่นยำไม่เป็นอย่างอื่น สุข ปุณณสุส อุจจโย^๔
การสั่งสมขึ้นซึ่งบุญย่อمنนำมาซึ่งความสุข สุขทั้งชาตินี้ สุขทั้งชาติหน้า
ภพหน้า สุขไม่มีจีดเมือง สุขไม่เบื่อ ก็คือ สุขด้วยอำนาจแห่งบุญแห่งกุศล
คือ ความสุขใจ จึงขอให้พากันอุตสาห์พยายาม

พระพุทธเจ้าตรัสธรรมาตวายัติภาวนा

นี่ล่ะ คราวนี้เป็นคราวที่จะได้เห็นดำเนินแดง เห็นของจริงจังเต็มพระทัย
ของพระองค์ได้ จากการแสดงจดออก
ทรงพนวชแล้วบำเพ็ญจิตตภาวนานาทุก
วิถีทางที่จะทำได้ ในระยะนั้นพระองค์ก็
ยังไม่ทรงทราบว่า จะชำรุดฟอก
จิตใจนี้ด้วยเหตุผลกลไก วิธีการใดบ้าง
ถึงจะเป็นความถูกต้องตามความมุ่งหมาย
ที่อยากจะกำจัดความเกิด แก่ เจ็บ ตาย
ถึงขั้นบรรลุที่นี่เสียได้

สุดท้ายก็ทรงบำเพ็ญถูกจุดที่หมาย ได้แก่ จิตภาวนा ในคืน
สุดท้ายพระองค์ทรงบำเพ็ญอานาปานสติ นี่เรียกว่า บทภาวนាថี่ถูกต้อง
อันเป็นทางแห่งความตรัสรู้ ทรงบำเพ็ญในคืนวันนั้น ทรงกำหนดอานาปานสติ
กำหนดลมหายใจเข้าออก แล้วก็ปรากวูบลขึ้นมาเป็นที่พิงพอย เป็นลำดับ^๕
ลำด้า

ในยามต้น คือ ปฐมยาม ก็ทรงบรรลุ ปุพเพนิวารานุสสติญาณ
ทรงระลึกชาติย้อนหลังของพระองค์ว่าเกิดมาเกี๊ยบกี๊กกลี๊ เกิดเป็นกพ
เป็นชาติของสัตว์ เทวบุตร เทวดา เปรต ผี ประเภทใดบ้าง พระองค์ทรง
รู้แจ้งแหงทะลุตลอดในบรรดาภพชาติที่พระองค์เคยผ่านมาแล้วอย่างใด ได้
ทราบชัด เรียกว่า ประจักษ์ในพระทัยในปฐมยามนั้น

เมื่อถึงมัชฌิมายาม ก็ทรงบรรลุธรรม จดูปปاتญาณ
ทรงพิจารณาถึงความเกิดแก่เจ็บตายของสัตว์โลก
ทั้ๆ ไป ก็ปรากฏว่าหาประมาณไม่ได้ มากมายที่สุด
เช่นเดียวกับภพชาติของพระพุทธเจ้าที่ทรง
เลิ้งเห็นแล้วประจักษ์พระทัยเช่นเดียวกัน
จึงทรงย้อนเข้ามาพิจารณาปัจจยาการ ที่ว่า
อวิชชาปจจยา สุขารา

ด้วยเหตุที่ทรงประมวลความเป็นมาของพระองค์เองจากการเกิด
แก่ เจ็บ ตายและสัตว์โลกทั้ๆ ไป โดยทาง จดูปปاتญาณ พิจารณา
ว่าการเกิดการตายไม่หยุดไม่ถอย สร้างตั้งแต่ความทุกข์มาให้เรามากมาย
เช่นนี้ มีสาเหตุเป็นมาจากอันใด พาให้เกิดให้ตายทั่วแแดนโลกราตรีไม่มี
วันสิ้นสุดยุติได้เลย จึงทรงพิจารณาปัจจยาการ ท่านเรียกว่า อวิชชาปจจยา
สุขารา

นี่แล คือ ตัวการแห่งความเกิด แห่งความตาย ความทุกข์ติดตาม
ไปกับความเกิดนี้ตลอดสาย เพราะอุกมาจากอวิชชานี้ ตัวมีดมิดปิดหัวใจ
เราไว้อย่างมีดบอดมาตั้งกับตั้งกัลป์ ทรงถอนพรุดอวิชาตัวมีดบอดพาให้
เกิด แก่ เจ็บ ตาย มาตั้งกับตั้งกัลป์นี้ออกได้โดยสิ้นเชิง ในปัจฉิมายام
นั้นแหล่

พระองค์ทรงติดตามพระจิตของพระองค์ เพาะะจิตนี้เป็นแนวทาง
มาโดยลำดับ เมื่อนเราเดินไปสถานที่นั้นที่นี่ ไปไหนก็มีร่องรอย ถ้าเรา
ระลึกได้ เรายกพูดได้ชัดเจนว่า เมื่อวานเราไปบ้านนั้น ไปเมืองนี้ ไปทำงาน
ที่นั้น วันนี้ไปที่นี่ แล้ววันก่อนเหล่านั้น เรายกเคยไปแบบเดียวกันนี้ ก็ทรง
พิจารณาข้อนหลังได้หมดเลย นี่พระพุทธเจ้า

ພູຫຼົ້ມ ຮມມໍ ສະນິ ຄຸຈາມີ ປຣາກງານຂຶ້ນຈາກຈິຕຕກວານາ

พระพุทธเจ้าของเรายได้ตรัสรู้ธรรม เป็น ໂລກວິຖູ ຮູແຈ້ງເຫັນຈິງ
ທັງໂລກນອກ ໂຄນໃນ ຕລອດທຳຖິ່ງ ກົເພະຈິຕຕກວານາ

พระสาวกທັງໝາຍທີ່ໄດ້ເປັນສຽນຂອງພວກເຮົາ ໄດ້ກລ່າວອ້າງເປັນ
ສັກຝືພຍານ ພຣີເປັນທີ່ຢືດຝາກເປັນຝາກຕາຍຂອງເຮົາຕລອດມາວ່າ ສູນໍ ສະນິ
ຄຸຈາມີ ທ່ານກົປຣກູ້ຂຶ້ນມາຈາກຈິຕຕກວານາ

ພຣະຮຣມທີ່ເຮົາທັງໝາຍໄດ້ກຣາບໄວ້ບູ້ຫາອູ່ນີ້ ກົປຣກູ້ເປັນຜລ
ຂຶ້ນມາໃນວັງປົງບົດຕິຕກວານາ

ຈຶ່ງເປັນສຽນສາມໂດຍອາການ ຄື່ອ ພຸතໍ່ ສະນິ ຄຸຈາມີ ໄດ້ແກ່ ປຣະພຸຖົຈຳ
ຜູ້ຕັກສູ້ຮຣມ ອຸນໍ່ ສະນິ ຄຸຈາມີ ຄື່ອ ພຣະຮຣມອັນບຣິສຸທົ່ງທີ່ພຣະພຸຖົຈຳ
ໄດ້ກຣູ່ທຽນເຫັນ ສູນໍ ສະນິ ຄຸຈາມີ ໄດ້ແກ່ ອົງຄໍສາກສົ່ງບຣິສຸທົ່ງພຸຖົຈຳ
ເຕັມດວງກາຍໃນໃຈ ເປັນອາການຂອງຮຣມແຕ່ລະອ່າງໆ ແຕ່ລະອາການ ຮວມ
ລັງແລ້ວ ພຸທະກົດ ສັ້ນກົດ ເຂົ້າສູ່ຈຸດເດືອກັນ ຄື່ອ ເປັນຮຣມທັງດວງ ນີ້ເປັນ
ຂຶ້ນທີ່ໃຈ ຮູ້ຂຶ້ນທີ່ໃຈ ໃຈບຣິສຸທົ່ງເຕັມທີ່ ໃຈກົເປັນດູ່ຄວຮແກ່ຮຣມອັນປຣເສຣີສູ່
ເຕັມດວງເຕັມທີ່ເໜືອນກັນ

พุทธศาสนาส่องประทีจิต Kavanaugh

ใจอันนี้เสกสร้างได้ ส่งเสริมได้ กดถ่วงลงไปได้ จึงต้องพยายามพากันดูใจตนเองให้ดี หลักใหญ่อยู่ที่ใจ คนเราที่เดินเคลื่อนไหวไปมาตลอดสัตว์ทั้งหลายนี้ ขึ้นอยู่กับใจเท่านั้นเอง ไม่ได้ขึ้นอยู่กับอะไร พอกใจออกจากร่าง เรียกว่า ตายแล้ว ไม่ว่าใคร เหาะเหินเดินฟ้าก็ตกลงมาไปไม่รอดแหล่ ถ้าใจออกจากร่างแล้ว ตายแล้วหมดค่า

เวลาใดเรายังไม่หมดค่า ให้พยายามสร้างตัวเองให้จิตสงบงาม เราจะเห็นได้ชัดเรื่องความสงบงามของจิต คือ หลักพุทธศาสนาเป็นหลักธรรมที่ซักฟอกจิตใจ ได้แก่ กิเลสตันหาทั้งหลาย ให้ค่อยสะอาดสะอ้านปราศจากความมัวหมอง คือ กิเลสออกจากการใจ ใจจะสงบงามขึ้นมาๆ เนพาะผู้ภารนาเห็นได้ชัดมาก จิตใจดวงนี้เวلامันมีดี มีดจริงๆ บودดจริงๆ ตาใสยิ่งกว่าตาเม瓦 แต่หัวใจมันมีดมันบอด ต่างกันอย่างนี้นะ ตามมีกี่ดวงกี่ตา ก็ไม่สำคัญ ถ้าใจบอดเสียอย่างเดียวพากนจะได้ทั้งนั้นแหล่

เมื่อสร้างใจให้ดีด้วยศีลด้วยธรรม เฉพาะอย่างยิ่งพุทธศาสนาสอนลงทีจิต Kavanaugh คือ ให้ดูตัวใจ ให้ดูดวงใจดวงนี้มันเป็นยังไง นี่ล่ะเรื่องจิต Kavanaugh พอดูแล้วเราจะทราบเหตุทราบผลต้นปลายได้เป็นอย่างดีในหัวใจของเรา เพราะต้นเหตุมหاهเหตุอยู่ที่นั่น

กิเลสตันหาทั่วโลกธาตุรวมอยู่ที่ใจดวงเดียว ธรรมทั่วแดนโลกธาตุ เป็นธรรมที่สว่างกระจ่างแจ้งที่สุด กิมารรวมอยู่ที่หัวใจดวงเดียว เมื่อเราได้อบรมจิตใจของเรา ซักฟอกสิ่งที่ไร้ค่าไร้ราคา คือ กิเลสตันหานน้อยออกเสียง ส่งเสริมทางดีงาม ได้แก่ ดูจิตใจ ซักฟอกจิตใจของตนให้มีความสงบร่มเย็น ใจเมื่อได้รับการบำรุงรักษาแล้วจะค่อยสงบงามขึ้นมาๆ และสว่างไสว กระจ่างแจ้ง อยู่ที่ไหนสว่างกระจ่างแจ้ง นี่ล่ะใจสำคัญมากนะ

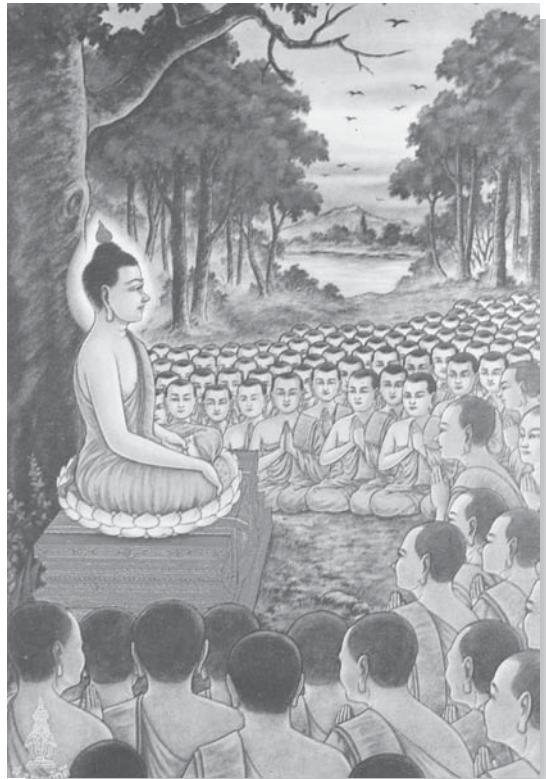
จิต Kavanaugh เป็นหัวใจของพุทธศาสนา

ความจริงของศาสนาแล้วมีแต่จิต Kavanaugh เป็นสำคัญมากที่เดียว เป็นเนื้อ เป็นหนัง เป็นจิต เป็นใจ เป็นหลักศาสนาอย่างแท้จริง ในวงคำสอนของพระพุทธเจ้าที่มุ่งมั่นเต่อสิ่งเหล่านี้มากที่สุดยิ่งกว่าสิ่งอื่นใด การสร้างก็มีบังเล็กๆ น้อยๆ ส่วนมากก็เป็นประชาชน ญาติโยม เข้าทำให้ไม่ได้ใหญ่โตอะไรมากนัก

เราไปปูดูซิ ตามฐานของพระคันธากุฎិของพระพุทธเจ้าในอินเดีย ที่เขามาเล่าให้ฟัง เราก็เอามาคิดเหมือนกัน ใหญ่โตที่ไหน ท่านระมัดระวังมาก เช่น อย่างนางวิสาขะสร้างวัดสร้างวิหารอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ทรงมองให้พระโมคคลานน์เป็นผู้ค่อยดูแลตักเตือน เพราะพระโมคคลานน์นั้น เป็นพระอรหันต์แล้ว ไม่มีอะไรจะเสียหายเกี่ยวกับเรื่องการก่อสร้าง ส่วนพระทั้งหลายไม่ปรากฏว่าได้เข้าไปเกี่ยวข้องเลย ก็มีพระโมคคลานน์ท่านนั้น คอยแนะนำช่างเขา นอกนั้นก็มีแต่ชี้ให้เข้าป่า เข้าเขา ตามร่มไม้ ในถ้ำเงือกผาต่างๆ เพื่อกวนหาอย่างเดียว นั่นล่ะ หลักศาสนาแท้เป็นอย่างนั้น

ท่านก็กล่าวไว้ว่า คันถธระ วิปัสสนาธระ อันเป็นของคู่เคียงกัน แต่หลักใหญ่ของศาสนาที่ท่านทรงมุ่งมั่นจริงๆ ก็คือ จิต Kavanaugh ด้านนามธรรมเป็นสำคัญมากยิ่งกว่าด้านวัตถุ ถ้าจะว่าไม่มีก็ความจำเป็นยังมีพระก็มีจากคน ประชาชนญาติโยมเขามีบ้านมีเรือน พระก็ต้องมีที่พักที่อาศัย จำเป็นก็ต้องสร้าง ต้องทำขึ้น พอดีอยู่อาศัยเพื่อจิต Kavanaugh เป็นสำคัญ แต่ไม่ได้เพื่อความหรูหราโก้เกcki มีซื่อ มีเสียง มีเกียรติยศจาก การก่อการสร้างอย่างนั้น มุ่งทางด้านจิต Kavanaugh เป็นสำคัญมาก

พระจะนั่นในอนุศาสน์จึงไม่เว้น เวลาบวชแล้วสอนรุกขมูลอยู่ร่มไม้ ชายป่า ชายเขา ไปเป็นลำดับลำด้า พบกันพูดแต่เรื่องอรรถ

เรื่องธรรม เรื่องจิตตภาพนา ไม่ได้พูดถึงเรื่องการก่อการสร้าง การได้การเสีย การซื้อขายแลกเปลี่ยน เรื่องโลกเรื่องสงสาร อันเป็นเรื่องของราVASAทำกัน พระไม่เกี่ยวข้อง มีหน้าที่ประพฤติปฏิบัติกำจัดกิเลสออกจากใจของตน โดยถ่ายเดียวเท่านั้น

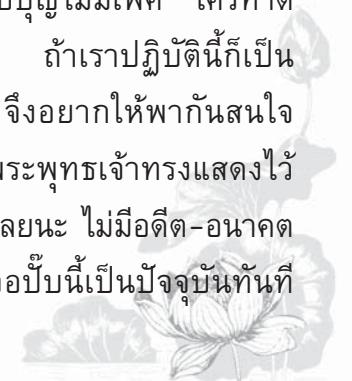
รากแก้วพะพุทธศาสนาอยู่ที่จิตตภาพนา

ความรู้ทางภัยในใจจึงแม่นยำมากที่เดียว สดๆ ร้อนๆ ไม่มีกาลันั้น สถานที่นี้ ความจริงเป็นความจริง เป็นปัจจุบันธรรม สดๆ ร้อนๆ ตลอดเวลา ครรภเข้าไปบึ้ง ยอมรับทันที อย่างสวรรค์ นิพพาน แรกอเจวิ ให้รุ้งเข้าไปซึ่งมีมาตั้งแต่เมื่อไร แล้วพึงไปเจอ อันนี้มีมาก่อนแล้ว ยอมรับทันที สดๆ ร้อนๆ อย่างนี้ จึงต่างกัน

ภาคปฏิบัติ พุทธศาสนาเรานี้จะเด่นทางด้านจิตตภาพนา คร อยู่ที่ไหนยืนยันได้ตามกำลังของตัวที่รู้ที่เห็น แต่ถ้าไม่ได้ปฏิบัติทางด้านจิตตภาพนา มันก็เป็นนิสัยไปธรรมชาติ มีลัมเหลวไปได้ การทำบุญให้ทาน มีความลัมเหลวไปได้ คือ เป็นธรรมชาติของนิสัย

แต่พอเมื่อจิตตภาพนาเข้าแทรก "ได้รู้ภัยในจิตใจเป็นเครื่องประกอบ กันแล้ว เรื่องการให้ทาน การรักษาศีลจะละเอียดล้อไปตามๆ กันไปเลย ยิ่งละเอียดล้อ ทุกสิ่งทุกอย่างออกไปเป็นความละเอียดล้อไปหมด เพราะ จิตละเอียด จิตฉลาดแหลมคม ค่อยดูแลอะไรทำอะไร ควรไม่ควรมันจะ เป็นอยู่ภัยในจิตๆ นี้ นี่ล่ะจิตตภาพนาจึงเป็นของสำคัญนะ เวลาได้รู้ขึ้น ในจิตแล้วอะไรเหมือนกัน ไม่เหมือน

เรื่องจิตตภาพนาจึงอยากรู้พื่อน้องทั้งหลายพากันไปปฏิบัติ เพศหญิง เพศชายไม่มี จิตนี้ไม่มีเพศ ธรรมไม่มีเพศ นาปนุญไม่มีเพศ คราทำดี ทำชั่วเป็นดีเป็นชั่วด้วยกันทั้งนั้น นี่ธรรมปฏิบัติ ถ้าเราปฏิบัตินี้ก็เป็น อกาลิก ให้ผลเป็นลำดับลำดับไปเหมือนกัน จึงอยากรู้พากันสนใจ ทางด้านจิตตภาพนาบ้าง ให้ได้รู้ได้เห็น สิ่งที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ แล้วนั้น พօอันนี้เจอเข้าไปบึ้งนี้จะสดๆ ร้อนๆ หมวดเลียนนะ ไม่มีอีต-อนาคต ว่ากาลันั้นสมัยนี้ ช้านานประการได้ไม่มี พօเจอบึ้งนี้เป็นปัจจุบันทันที

สุดๆ ร้อนๆ ทุกอย่าง ที่ท่านสอนไว้เหล่านี้ไม่มีผิดนะ “ไม่มีผิดเลย เช่นว่า บ้า บุญ นรก สวรรค์ เปรตผีประเภทต่างๆ จนกระทั่งถึงสวรรค์ พรหมโลก นิพพาน ถูกต้องเป็นสากขัตธรรมตรัสไว้ชื่อบแล้ว ทุกอย่าง ที่มันไม่ชอบ ก็คือ มวลสัตว์นั้นแหละ มันลูบๆ คลำๆ อะไร ที่ไม่เห็นไม่รู้ กว่าไม่มีไปเสีย “ไม่มีไปเสีย ดีไม่ดีลบไปเลย เพราะกิเลส มันมีอำนาจอยู่ในหัวใจทุกคน แต่พอธรรมแทรกเข้าไปฯ อะไรที่จะยอมรับ กันนี้ ธรรมปракชีขันในใจแล้วยอมรับทันทีฯ ใครเชื่อไม่เชื่อไม่สำคัญ ความรู้ความเห็นเป็นของเรา เราเป็นผู้รู้เองเห็นเอง ใครเชื่อไม่เชื่อขึ้นอยู่ กับใคร ขึ้นอยู่กับเราผู้รู้เองเห็นเอง นั่นเป็นอย่างนั้นล่ะนะ

ขอให้พื่น้องทั้งหลายได้ปฏิบัติเท lokale เรื่องจิตตภารนาสำคัญมาก ที่เดียว นี่ล่า rak ก้าวพุทธศาสนาอยู่ที่จิตตภารนา เวลาที่พากเราชาวพุทธ ได้แต่กระพี้ ไม่ได้แก่น คือ การให้ทาน รักษาศีล ทำความดีประเภทต่างๆ เป็นกระพี้ทั้งนั้น เมื่อเทียบเข้าไปหลักจิตตภารนา นั้นคือ แก่นแท้ ถ้าใคร ได้ปฏิบัติเข้าไปตรงนี้แล้ว ได้สัมผัสกับแก่นแท่มากน้อยเพียงไร ความดี นี่จะกระจายออกมานะ ความละเอียดลօอทุกอย่างจะอกมาจากจิตตภารนา ทั้งนั้น ทุกอย่างจะเอียดลօอไปตามๆ กัน มันอยู่ที่ใจนะ ใจเป็นของสำคัญมาก

จิตนี้เป็นธรรมชาตุได้ด้วยกัน

ใจดวงนี้ให้ตายไม่ตาย ไปเกิดในภพใดๆ มีแต่บาปแต่กรรม กิเลสพาให้หมุนไปเกิดๆ ถ้าผู้มีบุญมีกุศลก็ไปเกิดในทางดี ผู้มีบาปก็ไปเกิดในทางชั่ว ทั้งสองนี้เป็นผู้หนุนจิตให้ไป

ใจนั้นไม่เคยตายแต่ถูกหมุนไปตลอดเวลา ตกนรกหมกใหม่ตั้ง กีกับกีกับปึกว่าจะพ้นขึ้นมาได้ กยอมรับทุกข์ ทุกข์ขนาดไหนยอมรับทั้งนั้น แต่ให้ใจนิบหายนี้ “ไม่มีนิบหาย” แล้วก่อผ่านพ้นขึ้นมาได้

พระโลกนี้เป็นโลกสมมุติ ถึงจะนานแสนนานก็ค่อยเปลี่ยนแปลง กันตามกาลเวลาของมันนั้นแหละ เปลี่ยนเร็ว เปลี่ยนช้า เปลี่ยนมา เปลี่ยนมาจนได้ จนกระทั่งถึงพลิกตัวเป็นคนดี บำเพ็ญกิจกรรมกุศลผลบุญ ที่นักลายเป็นความดีหนุนจิตใจแล้วที่นี่ เมื่อกลายเป็นความดีหนุนจิตใจแล้ว หนุนขึ้นๆ ด้วยอำนาจแห่งความดี มีแก่ใจที่จะบำเพ็ญตนเองโดยลำดับลำดา เอาใจนกรหงหลุดพ้นไปได้ถึงวิมุตติพระนิพพาน

เมื่อถึงนั้นแล้ว จิตดวงนี้สูญไหม? พิสูจน์ด้วยจิตตภารนา มันถึง ชัดเจนมากนะ พระพุทธเจ้าก็พิสูจน์ด้วยภารนา จึงได้ทรงแสดงแก่สัตว์ ทั้งหลายว่า “ปุพเพนิวาสานุสสติญาณ” พระองค์ทรงพระลีกชาติถอยหลัง ได้กีกับกีกับป ร่องเกิดเรื่องตายเหมือนสัตว์ทั่วๆ ไป จุตุปปตญาณ ทรงเลิงญาณดูความเกิดของสัตว์ทั้งหลายกับแบบเดียวกันๆ ทั้งสองนี้เป็นมา จากไหน เป็นมาจาก อวิชชาปจจยา สุขารา ปัจจายการ ท่านจึงคันเข้าไป หาต้นเหตุของมันนี้ เมื่อคันเข้าไปรื้อถอนต้นเหตุนี้ออกหมดแล้ว อวิชชา ดับเป็นนิโรขึ้นมาโดยสิ้นเชิง ตรัสรู้ขึ้นมา ที่นี่เป็นธรรมชาตุล้วนๆ ใจดวงนี้ แล้วนิบหายใหม่ล่ะ ธรรมชาตุ

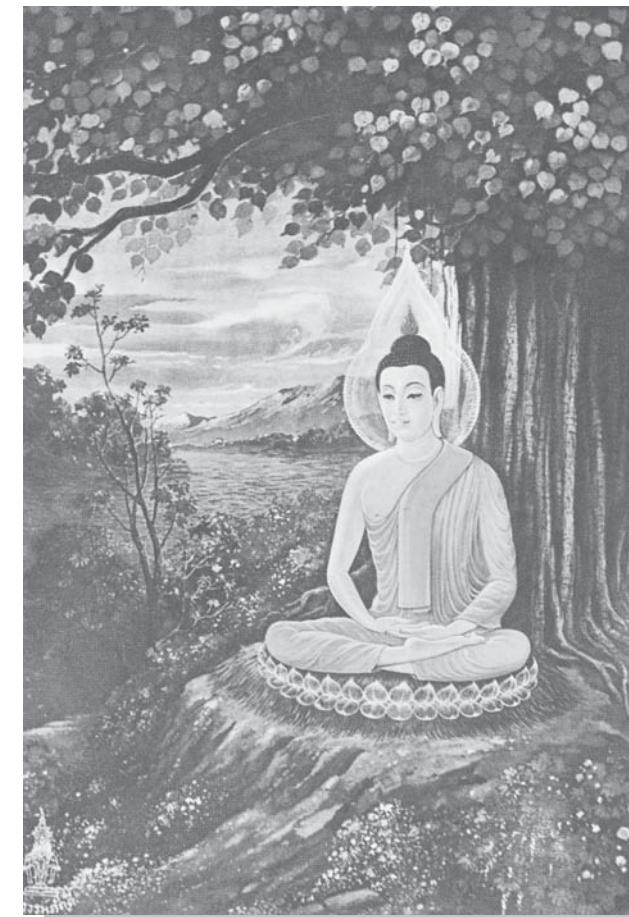
นิพพานเที่ยง จะหมายถึงอะไร ก็หมายถึง ธรรมชาตุ อันนี้ก็ันน
พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์ สาวกทั้งหลายทุกๆ องค์ กำหนดไม่ได้เลยว่า
มีมากมีน้อยเพียงไร น้ำมหสมุทรทะเลหลวงกว้างแسنกว้างยังกำหนด
ได้นะ บรรดาพระพุทธเจ้าทั้งหลายและสาวกทั้งหลายที่กล่าวเป็นธรรมชาตุ
นี้ยังกว้างครอบโลกชาตุไปอีก นี่สูญไหม? นี่ล่ะที่ท่านว่าธรรมมีอยู่ๆ
คือ ธรรมชาตุนี้แหล่ ออกจากจิตที่บริสุทธิ์ กล้ายเป็นธรรมชาตุขึ้นมา
ครอบโลกชาตุ ที่ท่านว่าธรรมมีอยู่

เวลาเรามาปฏิบัติก็เดินตามทางสายนี้ ด้วยวิธีการต่างๆ ที่มี
พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์มาแนะนำสั่งสอน หรือครูบาอาจารย์สอน
ชี้แนวทางไปตามกัน ก็ค่อยบำเพ็ญไปตามๆ ก็เดินไปเรื่อยๆ จนถึง
ธรรมชาตุเมื่อกัน นี่ล่ะ ธรรมชาตุไม่ใช่ของสูญ ธรรมชาตุไม่ใช่ของนิบหาย
นี่ล่ะถึงที่สุดแล้วที่นี่จิตดวงนี้นะ ที่ไปตกนรกอเวกีกีพ กีชาติ กีกับ กีกัลป
กียังต้องหมุนกลับไปกลับมาตามโลกอนิจัง จนกระทั้งถึงธรรมชาตุ

พอถึงธรรมชาตุแล้ว ท่านเรียกว่า นิพพานเที่ยง ถึงที่นั้นแล้วหมด
สมมุติ จึงไม่มีอะไรแปรปรวน อนิจ ทุกข อนดุตา ไม่มีในธรรมชาตุ ไม่มี
ในจิตของท่านผู้บริสุทธิ์ นี่แหล่เรียก ธรรมชาตุ สูญไหมล่ะ? พิจารณาให้ดี

จิตของเรานี้สามารถจะเป็นธรรมชาตุได้ด้วยกัน เพราะไม่เคยสูญ
แต่เวลาที่ถูกครอบงำอยู่ด้วยบาป ด้วยกรรม ด้วยกิเลสตัณหา เอกกิเลส
นี่พุดก่อน มันจึงพาให้กัวเรียนเปลี่ยนแปลงอยู่อย่างนี้ตลอด ให้พากันสร้าง
ความดี ซึ่งเป็นการชำระล้างความชั่วทั้งหลาย และดัดกาย วาจา ใจ
ของตนให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ดีตามทางของศาสนา

โวภาคasmāsaของท่าน อย่าฝ่าอย่าฝืน คำสอนนั้นคือ องค์
ศาสนา และพระวินัย เช่น ศีล ก็คือ องค์ศาสนา ธรรม ก็คือ องค์ศาสนา
ให้ปฏิบัติตามแนวทางของศาสนา เราจะมีศาสนาติดจิตติดใจเราไป

ด้วยการให้ทาน รักษาศีล เจริญเมตตาภาวนा มีศาสดาติดตัวไป ความ
แหลกตลาดปลอดภัยก็มีประจำใจเรา จากนั้นไปก็ก้าว ก้าวขึ้นถึงธรรมชาตุ
ด้วยกัน พอถึงนั้นแล้วสิ่นสมมุติ เรียกว่า นิพพานเที่ยง คือ ธรรมชาตุ
อันนี้เอง ให้พากันจำเอาไว้

จิตเป็นสิ่งที่ฝึกได้

จิตเป็นสิ่งที่ฝึกได้ ถ้าฝึกไม่ได้พระพุทธเจ้าก็ไม่สอนให้ฝึกพระพุทธเจ้าก็ไม่บริสุทธิ์ เพราะฝึกไม่ได้ มันเป็นอธิฐานะ คือ เป็นสิ่งที่ไม่ควรเป็นได้ และจะเป็นได้ยังไง แต่นี่เป็นฐานะ สิ่งที่ควรเป็นไปได้ ศาสนาธรรมที่สั่งสอนโลกก็เป็นฐานะ เหมาะกับโลกทั้งหลาย ในธรรม ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์นี้ เป็นธรรมที่อยู่ในฐานะของโลกที่จะปฏิบัติได้ ตามสติกำลังของตนด้วยกัน

สิ่งใดที่เป็นอธิฐานะ พระพุทธเจ้าจะไม่นำมาแสดงให้สัตว์โลก เสียเวลาเลย และพระองค์เองก็ไม่ทรงสอนให้เสียเวลาเหมือนกัน ธรรม ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์นี้อยู่ในวิสัยของสัตว์โลก ที่จะสามารถประพฤติปฏิบัติได้ แม่ไม่ทุกรายก็ตาม แต่มีจำนวนมากต่อมาที่จะสามารถรู้ได้ เป็นไปได้ตามธรรมแห่งนั้นๆ รวมแล้ว ๘๔,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ เพื่อจิตนิสัยของสัตว์ที่มีจำนวนมาก จะได้เลือกເเอกสารามจิตนิสัย หรือ ความถันดของตนไปปฏิบัติจนปราภูผลขึ้นมา

พระป่ากรรมฐานรือฟื้นจิตภาวนา

เรASNใจอยากให้พี่น้องชาวพุทธเรASNใจกับพุทธศาสนาตามที่พระองค์ท่านได้ประกาศสอนมา เวลาหนึ่นเป็น ๒,๕๐๐ กว่าปี ไม่ค่อยมีใครสอนจิตภาวนาหลังจากครั้งพุทธกาลมาแล้ว

คือ ครั้งพุทธกาลก็มีพระพุทธเจ้า พระสังฆ์สาวกท่านผู้ทรงมารค ทรงผลในธรรมเหล่านี้ คือ จิตภาวนา เป็นภาษาชนะรับรองมารคผลนิพพาน โดยตรง ที่นี่ไม่มีใครสอน มีแต่ระยะนั้น จากนั้นมาผู้สอนก็สอนไม่ได้ เพราะไม่ได้ทำ ไม่ได้เป็น ก็เลยประหนึ่งว่า เวลาหนึ่จิตภาวนาที่เป็นแก่นของพระพุทธศาสนาที่แท้จริงว่าไม่มี ก็มีแต่เรื่องท่าน เรื่องรักษาศีล เรื่องภารนาซึ่งเป็นแก่นอันสำคัญ หรือรากแก้วอันสำคัญนี้ไม่ปรากฏ ไม่มีใครค่อยสอนกัน

ระยะนี้เราక็ได้ฟื้นขึ้นมาสอนบรรดาพี่น้องทั้งหลาย ให้เห็นความสำคัญของจิตภาวนาว่า เป็นทำนบใหญ่ที่จะรวมแห่งกุศลทั้งหลาย จันกระทั้งมหากุศล ลงในจุดนั้นหมด แต่ภาษาชนะอันนี้ไม่มีใครสร้างได้ทำไว้ อะไรๆ มาก็ให้เลเกลื่อนกลาด นำมาก็ให้เลเกลื่อนกลาดไปหมด ทั่วบ้านทั่วเมืองไป มันไม่มีที่เก็บหน้า ที่นี่บุญกุศลก็เหมือนกันได้มาแล้วก็เกลื่อนอยู่ข้างหัวใจเจ้าของนั้นแหลก ไม่มีที่ลง จึงสอนเรื่องจิตภาวนาซึ่งเป็นจุดสำคัญ ทั้งมีอานิสงส์มากด้วยนะ

การภาวนะจะเป็นขึ้นในปัจจุบัน ขณะที่ภาวนาด้วยเหตุผลกลไก อะไรก็ตาม จะไม่เป็นขึ้นก็ตาม การภาวนานี้มีอานิสงส์มากด้วยเดิม ยิ่งภาวนาด้วยแล้วก็ยิ่งจะได้รู้ได้เห็นสิ่งต่างๆ ตามทางของศาสตร์ที่ทรงรู้ ทรงเห็นมาก่อนแล้ว ตลอด生涯ทั้งหลายที่เป็นสรณะของพวกรเรา ล้วนแล้วแต่ท่านผู้บำเพ็ญและทรงรู้ทรงเห็น อันเป็นผลตอบแทนมาโดยลำดับ

จนกระทั่งระยะหลังๆ นี้ เรายากจะว่าหายเงียบไป เรื่องการ Kavanaugh ไม่ค่อยมีในวงพุทธศาสนาแล้ว เพราะผู้ทำภารนาไม่ค่อยมี แล้วก็มาหาไม่มีผลแห่งความเป็นขึ้นของการ Kavanaugh จึงไม่ค่อยปรากฏ เพราะไม่มีผู้ทำ ไม่มีผู้ทำก็ไม่ปรากฏ แล้วก็ไม่มีความสอน

สุดท้ายศาสนาก็จะหมดไป ถ้าจิตตภารนาหมดไป ศาสนาก็หมดหลักหมอดเกณฑ์ไป จะไม่มีอะไรเป็นเครื่องทรงดอกทรงผลต่อไปได้ เพราะต้นลำไม่มี ต้นลำเสียไปหมด จนถึงขนาดว่าหากแก้วรากฟอย จะขาดสะบันลงไป คือ จิตตภารนาจะไม่มีในวงพุทธศาสนาเลย

เราจึงได้รื้อฟื้นขึ้นมาเรื่องจิตตภารนา ซึ่งเป็นธรรมสด ๆ ร้อนๆ มาตั้งแต่พระพุทธเจ้า แต่ไม่มีใครรื้อฟื้นขึ้นมาชั้นธรรมประเกทที่เลิศเลอเนื่อง จึงประหนึ่งว่าไม่มี หายเงียบไปหมด นี้เรากำลังรื้อฟื้นขึ้นมาจากการสอน จิตตภารนา เพราะธรรมนี้เลิศเลอจริงๆ ยอมรับ

เราที่นำมาสอนพี่น้องทั้งหลายนี้ สอนมาจาก การยอมรับธรรมทั้งหลาย เหล่านี้แล้วด้วยความแน่ใจ พระพุทธเจ้าประหนึ่งว่าประทับอยู่ข้างหน้าเรา ตลอด เมื่อลองจิตตภารนาได้เห็นผลขึ้นมาแล้ว พระพุทธเจ้าไม่ได้อยู่ห่างไกลนะ จะติดพันกับหัวใจเรา รู้มากรู้น้อย พระพุทธเจ้ารู้มาก่อนๆ สดๆ ร้อนๆ จากธรรมของเรานี้เป็นพยานกันนี้แหล่ ค่อยรู้สึกอยู่เห็นขึ้นมา

ที่นี่การปฏิบัติในระยะหลังมานี้ มาสมัยหลวงปู่มั่นเรามีจิตตภารนา กระจายออกไปกว้างขวางพอประมาณ เวลาพี่น้องทั้งหลายก็พอกราบได้ คือ แต่ก่อนไม่มีเลย เพราะไม่มีครัวภารนา มีแต่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ท่านไปภารนาอยู่ในป่าในเข้า ไปในที่บ้างแห่งบ้างสถานที่ ก็ถูกเข้าขับเข้าไป หาว่าเป็นพระจัจด พระปลอมพระแปลมไปอย่างนั้น ถูกขับถูกไล่ เยอะนะหลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ไป พระบ้านໄลพระป่า เข้าใจไหมล่ะ

พระป่า เช่น หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ พระบ้าน ก็ดังที่เราเห็นนี่แหละ เลยถืออันนี้เป็นของจริงขึ้นเสียทั้งๆ ที่มันปลอม ของจริงแท้กลายเป็นของปลอม ถูกไล่ ท่านก้ออุตส่าห์บำเพ็ญมา จนได้ปรากฏ เป็นที่พอใจกันแล้ว แนะนำสั่งสอนลูกศิษย์ลูกหาเรื่อยมา จนกระทั่งทุกวันนี้กระจายออกไปมากมาย

บรรดาลูกศิษย์ลูกหา คือ ครูอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นลูกศิษย์ของท่านมาแต่ก่อน ก็แนะนำสั่งสอนกระจายออกไป จึงมีพระธรรมฐานมาก เวลา นี้มีอยู่ทั่วไปทุกภาค ไม่มากก็มีทั่วๆ ไป นี่ก็คือองค์ธรรมฐานที่เกี่ยวข้อง กับการภารนา การภารนาจึงค่อยกระจายขึ้นในวงพระวงศ์ ประชาชน ในบางแห่งก็จะมีอยู่บ้าง ไม่มากก็มี เห็นว่ามันจะสิ้นสุดไปหมดแล้วแหล่ เรื่องศาสนาธรรมที่เลิศเลอของพระพุทธเจ้าเรา เราจึงได้อุตส่าห์พยายาม ประกาศสอนบรรดาพี่น้องทั้งหลายเรื่อยมา ด้วยความแน่ใจของเราทุกอย่าง

การสอน เราสอนด้วยความไม่ส่งสัญญาณอย่าง ไม่ว่าธรรมขันใด ภูมิใด เราสอนเต็มอรรถเต็มธรรมจากความประจักษ์ภายในใจของเรามาสอนพี่น้องทั้งหลาย จึงได้สอน ถ้าพูดภาษาของโลกเรียกว่า อาจหาญ ชาญชัย คือ เราไม่มีคำว่าสะทกสะท้าน ธรรมชาติอันนั้น มันเหนือกว่า ทุกอย่างที่จะให้มาเกิดความสะทกสะท้าน แล้วก็ประจักษ์อยู่ที่ใจนั้นด้วย จึงได้สอนพี่น้องทั้งหลายให้มีจิตตภารนา ทำจิตใจให้มีความสงบเย็นด้วย บทธรรมบทใดก็ได้ เช่น アナปานสติ ระลึกลมหายใจเข้าออก โดยมีสติเช่นเดียวกันกำกับใจของเรา ให้สงบอารมณ์ของกิเลสที่มันฟังช้าน ตลอดเวลา

ພ່ອແມ່ຄຽງຈາຍໝັ້ນທັນກແນ່ນທາຕີ້ານຈົດຕະກວານາ

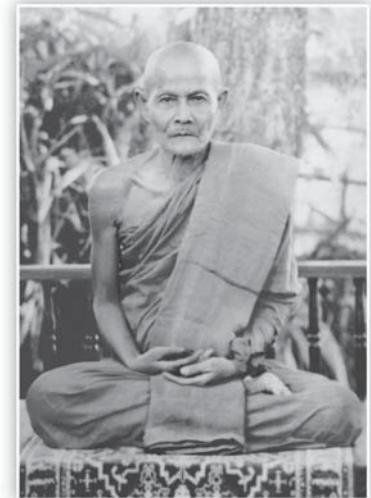
ສໍາຮັບພ່ອແມ່ຄຽງຈາຍໝັ້ນຂອງເຮັດເປັນ
ອຍ່າງນັ້ນ ທ່ານໄມ່ຄ່ອຍຈະໃຫ້ກາງຈານໄດ້ ເຂົ້າມາຍຸ່ງ
ໄມ່ເຄຍປຣາກຄື້ນເຮືອກາຮົ່ອງກາຮົ່ອງຈານອະໄຮ ນອກຈາກ
ການດ້ານຈົດຕະກວານາໂດຍຄ່າຍເດືອຍເທົ່ານັ້ນ ນີ້
ເປັນເນື້ອ ເປັນຫັນ ເປັນຈົດ ເປັນໃຈ ເປັນນິສັຍ
ຂອງທ່ານທີ່ຝັ້ງອຍ່າງລຶກ ເປັນພື້ນຖານອັນສຳຄັນ
ຂອງພຣະປົງປົມບັດ ຈຶ່ງໄມ່ຜິດວ່າໄກກັບຄຣັງພຸຖາກາລ
ທີ່ທ່ານດຳເນີນ ຕາມຕໍ່ຮັບຕໍ່ຮາມມີອຍ່າງນັ້ນ

ເວລາປະຊຸມກົດັງທີ່ປະຊຸມນີ້ ແລ້ຍໆ ວັນປະຊຸມທີ່හີ່ງ ຄໍາມີແຕ່
ພຣະເນຣອຍູ່ໃນນັ້ນໄໝ່ປະຊຸມ ທ່ານກົດັງປະຊຸມ ແຕ່ຄໍາມີພຣະໄປເຖິງວາ
ອຍ່າງນັ້ນ ທ່ານມັກຈະປະຊຸມພຸດທະຮົມມະ ນີ້ປົງປົກາຫອງທ່ານ

ທ່ານໜັກແນ່ນກາງດ້ານປົງປົກມາກ ເຮືອກາກ່ອນນັ້ນສ້າງນີ້ ທຳໂນ້ນ
ກຳນົ້ນ ໄມ່ພຸດຄື້ນເລີຍ ພຸດອອກມາຄຳໄດ ມີແຕ່ເຮືອກາມພາກເພີຍເປົ້າຈະຈົດໃຈ
ຈະພຸດທະຮົມດາກົດັງເປັນອຍ່າງນັ້ນ ຈະພຸດຈົງພຸດຈັງ ກົດັງເປັນໄປຕາມຄວາມເພີຍ
ກາງດ້ານຈົດໃຈເສີຍທັນນັ້ນ ນີ້ເປັນນິສັຍຂອງທ່ານ

ໃນດ້ານຄວາມອຍກໃຫ້ພຣະທີ່ມາອຍູ່ອາຫັນທ່ານໄດ້ຮູ້ໄດ້ເຫັນໃນຮຣມ
ທັນຫລາຍ ນີ້ກຽງສຶກວ່າເດ່ວມາກທີ່ເດືອຍ ອົງຄົດທີ່ກວານມີຄວາມເປັນໄປ
ອຍ່າງໄຣແລ້ວ ທ່ານຈະຕິດຕາມເສມອ ຄໍາໄມ່ໄດ້ຢືນມາພຸດໃຫ້ທ່ານຟັງ ທ່ານຈະຄາມ
ເປັນຍັງໃນກວານາໄປຄື້ນໃຫ້ແລ້ວ ນັ້ນເຮືອກວ່າ ທ່ານຕິດຕາມ ອົງຄົນນັ້ນກົດກາບເຮືອນ
ຂຶ້ນຕາມເຮືອຂອງດຸນ ແລ້ວທ່ານກົດັງແຈງແສດງໃຫ້ຟັງ ນີ້ເປັນນິສັຍຂອງທ່ານ ຂຶ້ນ
ໄມ່ຜິດວ່າໄກກັບຄຣັງພຸຖາກາລເລີຍ ໃນຕໍ່ຮັບຕໍ່ຮາມທີ່ທ່ານແສດງໄວ້ເຮືອງຮາວຂອງ

ຄຣັງພຸຖາກາລກັບທີ່ທ່ານພາດຳເນີນນັ້ນ ໄມ່ມີວ່າໄຣຜິດແປລກັນເລີຍ ເໜືອນກັນ
ເຮົາຈະເຮືອກວ່າທຸກກະເບີຍດົກໄມ່ຜິດ ມີແຕ່ເດີນຈົງກົມນັ້ນສມາຊີກວານາທັງນັ້ນ
ນີ້ເຮົາພຸດຄື້ນກາງປະຈຳວັນຂອງທ່ານ ເປັນມາແຕ່ໄຫ້ແຕ່ໄຮ ຕັ້ງແຕ່ທ່ານ
ອອກປົງປົກ ທ່ານໄມ່ຢູ່ເຫັນວ່ານີ້ກັບກາງກ່ອກາຮ່າງສ້າງ ທ່ານເຄຍເລ່າໃຫ້ຟັງ
ເສມອ ມີແຕ່ໜຸນທາງດ້ານຈົດຕະກວານາອຍ່າງເດືອຍເທົ່ານັ້ນ ໃນເວລາເປັນຫຼຸ່ມ
ການຄວາມພາກເພີຍຮົນເດືອຍເດືອຍຈາກຫາຍຸມາກ ສມກັບທ່ານເປັນຜູ້ລາດໃຊ້
ອຸບາຍຫລາຍສັນຫລາຍຄມສໍາຮັບທີ່ຈະແກ້ກີເລສ ຄື້ນ ມີວິທີການຕ່າງໆ ທີ່ຈະນຳມາໃຊ້
ດ້ວຍຄວາມຄືດຄວາມນຸ່ດຄົນຂອງທ່ານເອງນັ້ນແລ້ວ ນີ້ເລົາເຮືອງປົງປົກຫອງທ່ານ
ເພີຍຍ່ອໆ ໄທ້ເພື່ອຝັ້ງທັນຫລາຍຟັງ

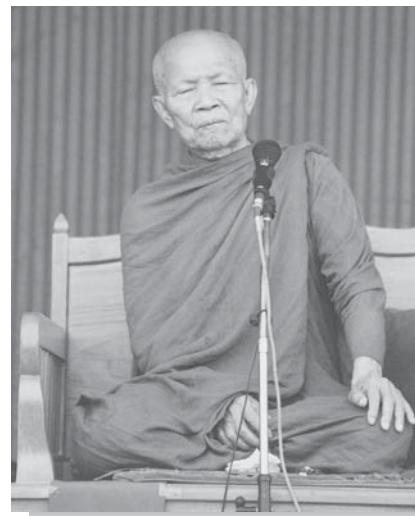
ความหมายของจิตติทักษานา

จิตติทักษานา คือ การอบรม ได้แก่ การสอนส่องมองดูจิตของตัวเอง ที่เคลื่อนไหวตลอดเวลา นี้ด้วยสติด้วยปัญญา คัดเลือก กันอยู่โดยสมำเสมอ จิตก็สงบได้ เพราะกิเลสตัวรบกวนมั่นค่อยเบาบาง ๆ จิตสงบได้

นั่นล่ะ เราเห็นความแปลกลประหลาดของจิตจากจิตติทักษานาของเรางานนั้นก็เริ่ม จิตสงบเย็นแล้วสบายคนเรา ถ้าจิตไม่สบายเสียอย่างเดียว เอา สมบัติเงินทองข้าวของกองเท่ากุเขาๆ ก็ไม่มีความหมายล่ะ ความทุกข์ มันอยู่กับหัวใจ มันไม่ได้อยู่กับสมบัติเงินทองกองเท่ากุเขา มันอยู่ที่หัวใจ

เมื่อเราชำระจิตใจของเรา ที่เต็มไปด้วยกิเลสตัวสร้างทุกข์ให้เรา นั่น ออกเบาบางไปโดยลำดับแล้ว จิตใจเราจะค่อยสงบแล้วสว่าง ไสวขึ้นมา ความทุกข์จะไป ความสุขไม่ต้องหามาจากไหน หามาจากที่เคยเป็นทุกข์ เพราะกิเลสทับหัวมันอยู่นั่นเอง พอกิเลสจางไป ความทุกข์จะเบาไป ธรรมจะปรากฏขึ้นมาเป็นความสงบเย็นใจ

นี่ล่ะ การปฏิบัติธรรม มรรค ผล นิพพาน มืออยู่อย่างสดๆ ร้อนๆ ท่านเรียกว่า อกาลิกो มืออยู่ตลอดเวลาสดๆ ร้อนๆ เว้นแต่สัตว์โลก ทั้งหลายไม่สนใจจะปฏิบัติหารรถ หารธรรม กว้านเอารังแต่กิเลส จึงมีแต่ฟืนแต่ไฟ ไปที่ไหนร้อนอยู่ ทั้งโลกดินแดนนะ

๔ ประการของการปฏิบัติทักษานา

การ Kavanaugh นี่ก็เหมือนเราชุดหน้าบ่อนั้นแหละ ตาม้าอยู่ตื้นก็มี ออย ลีกลงไปๆ ก็มี แต่มีน้าอยู่ด้วยกัน เป็นแต่เพียงว่าลีกตื้นต่างกัน ผู้ที่ รวดเร็วอย่างขิปปากัญญา พอย่างจอบหย่างเสียมลงจือๆ เท่านั้น น้ำพุ่ง ขึ้นมาแล้ว และลีกกว่านั้นไปอีก ชุดลงไปอีก น้ำก็ขึ้น ซัดลงไปจนกระทั้ง น้ำข้างล่างยังไม่ขึ้น น้ำแห่โหโลเต็มหลังหมดก็มี น้ำข้างล่างยังไม่ขึ้น แต่เมื่อก็ขึ้นได้ถ้าชุดไม่ถอย ถ้าน้ำข้างล่างยังไม่ขึ้น น้ำบนหลังก็ขึ้นก่อน น้ำแห่โห เข้าใจไหม น้ำแห่โหแตกออก น้ำข้างล่างยังไม่ขึ้นก็มี มันลีก มันตื้นต่างกัน ท่านเจ็บอกไว้หลายประเภท

สุขปฏิปทา ขิปปากัญญา ทั้งปฏิบัติสะดาวก ทั้งรู้ได้เร็ว นี่เป็น อันดับหนึ่ง

สุขปฏิปทา ทันราภิญญา ปฏิบัติสะดาวกแต่รู้ได้ช้า

ทุกขปฏิปทา ขิปปากัญญา ปฏิบัติลำบากแต่รู้ได้เร็ว

ทุกขปฏิปทา ทันราภิญญา ทั้งปฏิบัติลำบาก ทั้งรู้ได้ช้า

นี่ ๔ ประเภท ท่านแยกไว้หมด สัตว์โลกอยู่ใน ๔ ประเภทนี้ เพราะ ฉะนั้นจะนำมาวัดมาเทียบกันไม่ได้ ตามแต่จริตนิสัยของใครของเรา มันพอเดี๋ยวเองจะไปเทียบกับใครก็ไม่ได้ ควรจะเรwmั่นก็เร็วขึ้นมาตามนิสัย ของผู้นั้น ควรจะช้ำก็ช้ำ แต่สำคัญที่ความอุตสาหพยายาม อันนี้เป็น พื้นฐานแห่งความสำเร็จในธรรมทุกข์ ไม่ว่าขั้นเร็ว ขั้นหยาบ หรือขั้นช้า ความเพียรหนุนตลอด..ได้

ท่านไม่ให้ลักษณะเพียร จึงว่า วิริเยน ทุกขมจุเจติ คนที่จะล่วง จากทุกข์ไปได้โดยลำดับ เพราะอำนาจแห่งความเพียร ถ้าปล่อยความ

ເພີ່ມເສີຍໄມ່ໄດ້ເວັ້ງ ຕຶົງຂີປາກິບຸງຫຼາກົນແຊ່ວຍໆຢ່າງນັ້ນ ເຝັກນອຍໆ
ໄມ່ເປີດປະຕູໃຫ້ກົອກໄມ່ໄດ້ ນອນຈາມອູ່ປະຕູນັ້ນ ພອເປີດ ອື່ນ ມາຍຄົງວ່າປົກົບຕີ
ບັນ ເປີດປະຕູແລ້ວ ພຸ່ງຝຶ່ງອົກເລຍ ຕ່າງກັນຢ່າງນັ້ນ ມີຫລາຍປະເກທ

ຕູ້ມຫາເຫັນ ຕີ່ຢູ່ໃນ ຕ້ວຍສົດຕະກາວນາ

ກາປົກົບຕີຕ່ອຈິຕໃຈນີ້ສຳຄັນມາກະ ເຫດຜລກລໄກທີ່ກຳທຳໃຫ້ເດືອດຮ້ອນ
ວ່ານວຍນີ້ ມີແຕ່ໄຈອອກຂ້າງນອກ ໄນເຫັນຕັນຕອມັນສີ ຕັນຕອມັນອອກຈາກໃຈ
ຄວາມຄິດວ່ານວຍສ່າຍແສ່ຈົນເປັນບ້າເປັນບອໄປ ອອກຈາກນີ້ເຈົ້າອອງໄມ່ຮູ້ ຍາງເນາ
ຂ້າງນອກ ໄນໄດ້ດູຕັນເຫດຖຸທີ່ມັນແສດງອອກໄປ

ກາວານາເປັນກາርຄັນເຂົາໄປຫາຕັນເຫດຖຸອອນມັນ ກີເລສຕ້ວທໍາລາຍໂລກ
ກົງຍູ່ທີ່ນີ້ ຮຽມະຕັວໃຫ້ໂລກຮ່ມເຍັນກົງຍູ່ທີ່ໃຈດວງເດືອກັນນີ້ ເມື່ອຈ່ອຈິຕເຂົາໄປ
ສົດເຂົາໄປຕຽນນີ້ ທ່ານເຮັດວຽກວ່າ ກາວານາ ກີໄປເຫັນຕັນເຫດຖຸນີ້ລ່ວ່າ ກີເລສກເຫັນ
ມັນຈະແສດງອອກແບບໄຫ້ໆ ເຫັນ ຮຽມະກົງຈະເຮີມແສດງຕົວໜີ້ນາ ຕ້ອງດູໃຈນະ
ຄໍາໄມ່ດູໃຈ ດາຍທີ່ປັບປຸງ ກັບຄວາມວ່ານວຍທີ່ເປັນໄປຈາກໃຈ ຕາມດື່ນຍາ
ໄປກັບມັນ ພອເຂົ້າມາຫາຕັນຕອມັນແລ້ວຈະຮັບດັບໄດ້ໆ

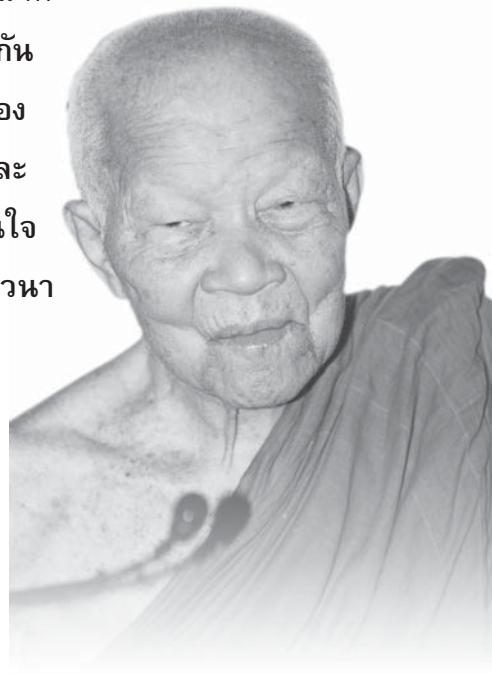
ໄມ່ມີຄຣດູຈິຕ ມີພຸຖນສາສනາ ອື່ນ ຄຳສອນພຣະພຸຖນເຈົ້າເທົ່ານັ້ນດູຈິຕ
ທີ່ເປັນຕັນເຫດຖຸ ແລ້ວດັບໄດ້ທີ່ຈິຕ ເລີສເລອ້ີ້ນນາ ອື່ນ ສາສດາ ເພຣະເຂົາໄປດູ
ຕັນເຫດຖຸມັນ ໄນໄດ້ດູທີ່ນີ້ ມີກີໂລກກົບແບບເດືອກັນໜົມ ເປັນໄຟເພາໂລກໄປຕາມໆ
ໜົມ ຄໍາໄດ້ເຂົ້າດູໃນຈິຕແລ້ວຈະເຫັນທີ່ຮັບດັບກັນ

ເພຣະຈະນັ້ນກາວານາ ເພພະຍ່າງຍິ່ງເປັນນັກປົກົບຕີ ຂອໃຫ້
ຈິຕຕັວເອງໃຫ້ ວັນທີນີ້ ມັນຄິດເຮືອງວ່າໄຣຕ່ອງເຮືອງວ່າໄຣ ອອກຈາກໃຈທັນນັ້ນ
ໄປວາດກາພສິ່ງນັ້ນເປັນອຍ່າງນັ້ນ ສິ່ງນີ້ເປັນອຍ່າງນີ້ ອອກຈາກໃຈທັນໜົມແລຍ
ພອຍ້ອນເຂົ້າມານີ້ແລ້ວເຮືອງກາຍນອກກົຈະສົງບ ເພຣະຕ້ວນນີ້ຖູກຕື່ຖູກຕ້ອນກັນ
ຖູກທໍາລາຍກັນ ເຮືອງນອກກົຈ່າຍເບາລົງໆ ສຸດທ້າຍກົຈະໄປເຫັນເດັ່ນຫັດອູ່ທີ່
ຈິຕດວງເດືອກ ກີເລສກັບຮຽມຟັດກັນອູ່ກາຍໃນນີ້ ພອກີເລສຂາດສະບັນລົງໄປໜົມ
ເຮືອງທັນຫລາຍໃນສາມແດນໂລກຮາຕຸໄມ່ມີເລຍ ນັ້ນຝຶ່ງສີ ກົມກີເລສເທົ່ານັ້ນ
ທີ່ກ່ອກວຸນບັນຄັນໂລກໃຫ້ຫາຄວາມສຸຂໍໄມ່ໄດ້

โลกไหหนกโลกເຕົກ ມັນເປັນໂລກກີເລສເຕີມອູ່ໃນຫ຾ໃຈຂອງສັດວິໄລກ
ດ້ວຍກັນ ຄ້າໄມ້ໄດ້ຂໍ່ຮະແລວເປັນອ່າງນີ້ດ້ວຍກັນ ຄ້າຂໍ່ຮະແລວຈະສົບເຂົາມາໆ
ຈົນກະທັ່ງເຫັນອູ່ຈຸດເດືອວັງ ແຍັບເຂົາໄປຕຽງໃໝ່ເຫັນຕຽນນີ້ແລ້ວ ມັນໄປຄົດ
ເຮື່ອໃດປຽງເຮື່ອໃດ ດີ່ຂໍ່ປະກາກໄດ້ໆ ຈະອອກຈາກນີ້ໆ ສົດປັ້ງຢາມເມື່ອທັນກັນ
ເຂົາໄປໆ ມັນແຍັບອອກ ມັນຮູ້ທັນທີໆ ສຸດທ້າຍດັບໄມ້ມີເຫຼືອສິ່ງທີ່ເປັນກັຍ
ເຫຼືອແຕ່ມ່າຄຸດແລ້ນຄ່າ ພຣະພຸຖາມເຈົ້າທຽມທາຄຸນອັນລັນຄ່າ ແລ້ວນໍາວິທີການ
ທີ່ຖຸກຕ້ອງແມ່ນຢຳມາສັ່ງສອນສັດວິໄລກ

ເຮົາເປັນລູກຂາວພຸຖາ ດວຈະຍຶດເຂານໆມານົບນັດ ອຸມຫາເຫດວາຍໃນ
ຈົດໃຈຂອງເຮົາບ້າງ ອຢ່າດີນກາຍນອກຕາມກີເລສມັນຫລອກ ໄມມີຄຣໄດ້ສົມຫວັງແລະ
ມີແຕ່ຜົດຫວັງກັນທັນນັ້ນ ຄ້າໜຸນເຂົາມາກາຍໃນນີ້ຈະສົມຫວັງໄປເປັນລຳດັບລຳດາ
ພາກັນຈໍາເຂານະ ວັນນີ້ຈະໄໝພຸດມາກ

ບອກແຕ່ຈຸດມ່າຫັດສຳຄັນ ໃຫ້ພາກັນ
ກາວາ ໂກຈະເຫັນຄວາມສຳຄັນຂອງ
ພຸຖາສາສනາໄດ້ຈາກກາງກາວາ ແລະ
ຈະເປັນກັຍຕລອດໄປກີເພຣະໄມ່ສັນໃຈ
ອຸມຫາເຫດຸ ຄົວ ໃຈ ດ້ວຍຈົດກາວາ
ອັນນີ້ໄມ້ມີສິ້ນສຸດ ຖຸກຂໍຕລອດເລຍ
ເອົາລ່າທີ່ທີ່ຈະໃຫ້ພຣ

ກາຍກັບໃຊ້ໄມ້ໃຫ້ອັນເຕີຍກັນ

ໃຈນີ້ຄ້າໄດ້ຮັບການອົບຮມ ດັ່ງທີ່ທ່ານສອນໄວ້ວ່າອົບຮມກາວາ ດົວ ພຸຖໂຮ
ຮັມໂມ ສັງໂມ ເປັນຕົ້ນ ອູ່ໂດຍສຳເສົມອ ໃນວັນຕື່ນໜຶ່ງ ໄມໄຫ້ຂາດ
ທຳອູ່ທຸກວິທຸກວັນ ໄກສິ່ງທີ່ຈະເປັນຄວາມສ່າງາມຂຶ້ນມາກາຍໃນ
ທ່າມກລາງແໜ່ງຮ່າງກາຍນີ້ແລ້ວ

ຮ່າງກາຍເປັນເຮືອນຮ່າງຂອງໃຈ ໄຈເປັນຜູ້ອູ່ໃນທ່າມກລາງແໜ່ງຮ່າງກາຍນັ້ນ
ແຕ່ໃຈນີ້ຍັງໄມ້ໄດ້ຮັບການອົບຮມ ກະແສຂອງຈົດຈຶ່ງຊ່ານໄປທົ່ວສຣພາງຄ່ວ່າງກາຍ
ພວ່ມກັບຄວາມອຸປາຫາຍືດມັນຄືອັນນີ້ ວ່າສິ່ງເຫຼືອນີ້ເປັນຕົນຂອງຕົນເສີຍທັກໝາດ
ຄົນທັກຄົນກັບໃຈຈຶ່ງບວກເປັນອັນເດີຍກັນ ວ່າເປັນຄົນ ເປັນສັດວິ

ເມື່ອເຮົາໄດ້ການອົບຮມຈົດໃຈຂອງເຮົາແລ້ວ ເຮື່ອງຂອງໃຈກັນເຮື່ອງ
ຂອງກາຍມັນຈະແປ່ງກັນໄປເອງ ແປ່ງສັນປັນສ່ວນກັນໄປເຮື່ອຍໆ ຈົດໃຈຈະ
ສົບຕົວເຂົາມາ ແລ້ວມອງເຫັນຮ່າງກາຍທີ່ວ່າເປັນອັນໜຶ່ງທີ່ເປັນເຮືອນຮ່າງຂອງໃຈ
ເປັນທີ່ອູ່ທີ່ຫລັບນອນຂອງໃຈ ວ່ານັ້ນໄດ້ ໄຈກົສບເຂົາມາ

ເມື່ອໄດ້ຮັບການອົບຮມໃຫ້ສົບເຂົາມາຫັກເຂົາໆ ໄຈສ່ວ່າໄສວ ໄຈຮົມຕົວ
ມາເປັນຂຶ້ນໜຶ່ງຂຶ້ນເຕີຍ ກັ້ນໜຶ່ງກັ້ນເຕີຍ ຮ່າງກາຍເປັນອັນໜຶ່ງຕ່າງໜາກ
ທີ່ແນ່ຍກັນໄດ້ ເຊັ່ນອ່າງເຮາເອັດໄມ້ພລໜຶ່ງມາວັງບນຈານ ຈານນີ້ເປັນຈານ
ພລໄມ້ເປັນພລໄມ້ ແມ່ຈະອູ່ດ້ວຍກັນກີໄມ້ໃຫ້ອັນເດີຍກັນ ຈານເປັນຈານ ພລໄມ້ເປັນ
ພລໄມ້ ຈັນໄດ້ກີເໜືອນກັນ ຮ່າງກາຍກັບໃຈ ຮ່າງກາຍເໜືອນກັບກາຫະ ຈົດໃຈ
ເໜືອນກັບພລໄມ້ ອູ່ດ້ວຍກັນແຕ່ໄມ້ໃຫ້ອັນເດີຍກັນ ຈົດໃຈຍ່ອມກັ່ນກອງ
ຕົວເອງໃຫ້ມີຄວາມແປລກຕ່າງຈາກຮ່າງກາຍເຂົາມາ ທຸດຍິ່ນເຂົາມາເປັນຄວາມສົບ
ຮ່ມເຍັນກາຍໃນໃຈ ເມື່ອຈົດມີຄວາມສົບຮ່ມເຍັນແລ້ວຈະແສດງຄວາມຜ່ອງໃສ
ແປລກປະຫລາດ ຕລອດຄຶ້ງຄວາມອັນຈອຍເປັນຂຶ້ນໆ ຂຶ້ນໄປກາຍໃນຈົດໃຈ

ไม่มีใครบอกก็รู้เองว่า กายกับใจไม่ใช้อันเดียวกัน ใจ คือ นักรู้ กายนี้เป็นเครื่องมือของใจไม่ใช่นักรู้ ที่อยู่ระหว่างๆ ของเรารู้นั้นเป็นกระแสของใจ ช้านไปตามสรรพางค์ร่างกาย และประสาทส่วนต่างๆ ให้รับรู้ ต่างๆ กัน ตารับรู้ในทางเห็น หูรับรู้ในทางไดยิน จมูกับรู้ในกลิ่น ลิ้นรับรู้ในรส กายรับรู้ในสิ่งสัมผัสต่างๆ อะไรมีสัมผัสรู้ๆ นี่อกมาจากใจ คือ กระแสของความรู้ช้านไปตามสรรพางค์ร่างกายนี้ ร่างกายจึงรู้ได้ทุกสัมผัสด้วยความสำคัญ

ที่นี่พอใจหดเข้ามาเสียเท่านั้น ตกเป็นตาเฉยๆ เมื่อคนไม่ไฝหูก็เป็นหูกระทะ หูกะทอไป เป็นอย่างนั้น ไปเรื่อยๆ พอ ใจ คือ ความรับทราบ นั้นหดตัวเข้ามาสู่หลักเดิมของตน คือ ใจแท้ กระแสของใจเข้ามาสู่ใจนี้แล้ว สิงเหล่านั้นก็เป็นเหมือนท่อนไม้ท่อนพืนไปหมด

จิตตภาวนาเป็นงานสำคัญที่จะรู้ึกพชาติ

การพิสูจน์เรื่องการเกิด การตาย แบบสามัญทั่วไปนั้น จะพิสูจน์จนวันตายหรือกี่กับกัปปี ก็เหมือนกับเที่ยวดูรอยเท้าของสัตว์บนอากาศนั่นแล หาความหมายไม่ได้ เสียเวลาล่าเวลาเปล่าๆ ฉะนั้นงานที่จะให้รู้จริง เห็นจริงในธรรมที่ก่อล่าวมาเนี้ย จึงเป็นงานใหญ่โดยรอบ ยากลำบากหรือหนักยิ่งกว่างานอื่นใดบรรดาที่โลกทั้งหลายเคยทำกันมา

ดังพระพุทธเจ้าทรงเสาะแสวง หรือทรงบำเพ็ญพระบารมีมาเท่านั้น เท่านี้กับซึ่งเป็นปริยา ถ้าเป็นต้นไม้ก็เปรียบได้กับกิ่งก้านสาขาดอกใบของไม้ต้นนั้นไม่ใช่รากแก้วอันสำคัญ รากแหงาเค้ามูลของบารมีที่จะยังใจให้มีความเจริญรุ่งเรืองเต็มที่ก็เหมือนกัน ได้แก่ จิตตภาวนา นี่เป็นหลักสำคัญมาก แต่เป็นธรรมเกี่ยวโยงแยกกันไม่ออก การให้ทาน การรักษาศีล ออกไปจากอวัยวะตันไม้ตันเดียวกัน คือ ออกจากจิตดวงเดียว

เมื่อสรุปเพื่อให้รู้ให้เห็นองค์ตถาดตอย่างแท้จริงในหลักธรรมชาติ ที่ก่อล่าวว่า ตถาดตั้งหลายนั้นคืออะไร อยู่สถานที่ใดนั้น ต้องรวมลงในจิตตภาวนา นี่แลเข้าในจุดที่ว่า ศาสนาธรรมเป็นเครื่องซักฟอกสิ่งสกปรกรกรุงรังทั้งหลายภายในจิตใจอย่างด้วย ศรัทธาธรรม วิริยธรรม ขันติธรรม สติธรรม ปัญญาธรรม เป็นต้น

เมื่อธรรมมีมากน้อยซึ่งชาบเข้าถึงใจ ย่อมเป็นเครื่องสนับสนุน เป็นเครื่องซักฟอกใจโดยลำดับ สิ่งทั้งหลายที่สกปรก เคยมีดมิดปิดหัวใจมาเป็นเวลานานและหนาแน่นเพียงไร ก็ค่อยจะออกไปๆ เพระอำนาจ แห่งธรรมที่แทรกเข้าไปไม่หยุดไม่ถอย ด้วยอำนาจแห่งความเพียรเป็นสำคัญ

ดังนั้น งานจิตตภาวนาจึงเป็นงานสำคัญมาก เพราะเป็นงานที่จะให้ถึงจุดสุดยอดแห่งความจริงทั้งหลายทั้งกายในและภายนอกหัวโล

ແດນດີນ ຕລອດໄຕຣໂລກສາດຸຈະມາຮວມອູ່ກາຍໃນຈິຕົນ

ຜູ້ໄປເກີດໃນປຣໂລກ ພັບໄຫນຕ່ອງພິທ່ານໃນສາມພານີ້ ມີກີ່ກຳເນີດ
ນັບໄມ້ຄ້ວນ ກີ່ຄືອ ຈິດຈາກນີ້ເປັນດ້ວຍີນໂຮງພາໃຫ້ເກີດ ເພຣະຈະນັ້ນເວລາປົງບົດຕີ
ກຳຈັດກີເລສັງໄປໂດຍລຳດັບກາຍໃນຈິຕົນ ກີເລສົງຮົມຕັວເຂົ້າໄປສູ່ຈິຕົດຈາກນີ້
ທີ່ຈະຮູ້ຈະເຫັນອ່າງເປີດເພີຍຂຶ້ນກັບຕົວ ທີ່ເຮັດວຽກວ່າ ສະຖິກູຈີໂກ

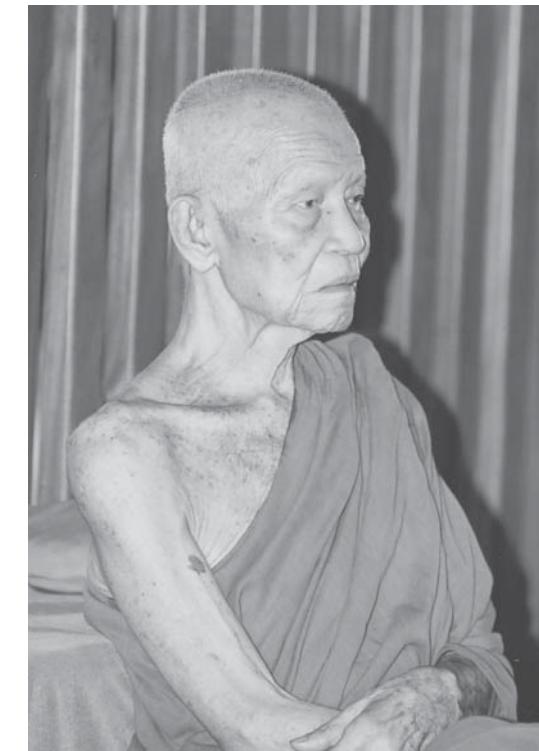
ງານນີ້ຈຶ່ງເປັນງານໃໝ່ໂຕມາກ ດັ່ງພຣະພູທະເຈົ້າທຽບນຳເພື່ອມາ ທີ່ເຄຍ
ໄດ້ອົບຍໍາຍຫລາຍຄັ້ງຫລາຍໜີແລ້ວ ຖຽບສະເປົ້າເປັນສະຕາຍ ຖຽບວາຍຊີວິຕ
ເພື່ອຫຮົມ ເພື່ອຄວາມເປັນຄາສັດຂອງພຣະອົງຄົກ ແລະເພື່ອຄວາມເປັນຄາສັດ
ຂອງໂລກ ຈົນກາຍເປັນຄາສັດຂອງໂລກຂຶ້ນມາເພຣະຄວາມພາກເພີຍ

ຈິຕົດກາວານີ້ແລ ຄືວ ການຂອງພຣະໂດຍຕຽນ ພຣະພູທະເຈົ້າແລສາວກ
ປະເສົງສູງເລີຄໂລກ ເພຣະການຈິຕົດກາວານີ້ແລ ແຕ່ງານຈິຕົດກາວານາຮຽມນັ້ນ
ຈະທຳອຍ່າງໄຣຈຶ່ງຈະຖືກຕາມເປົ້າໝາຍຂອງການຈິຕົດກາວານາ ແລະຊື່ນສ່ວນ
ຂອງການທີ່ກຳແລະພනວກກັນເຂົ້າເປັນຈິຕົດກາວານັ້ນ ຄືວໄຣບ້າງ ແກສາ ໂລມາ
ນໍາ ທັນຕາ ຕໂຈ ເປັນຕົ້ນ ເຫັນ໌ແລ້ວທີ່ພຣະພູທະເຈົ້າແລະອຸປ້ນສາຍທຽບມອບ
ແລະມອບໃໜ້ກຸລບຸຕຽບຢືດໄປປະກອບເປັນອອງຄົງຈິຕົດກາວານາເຮືອມາຈັນຄື່ງປັຈຸບັນ
ຄືວ ພວກເຮົາ

ທຽບມອບກຣມຈານຫ້າເຫຼັນນີ້ໃຫ້ເປັນໜ້າທີ່ຂອງອຸປ້ນສາຍ ເພື່ອຝຶກ
ອບຮມສັກທີ່ວິທາຮິກຂອງຕົນໃນຂະນະບວຊແລະເວລາຕ່ອໄປໂດຍຍ່າຍ່ອ ພອເໜາະ
ກັບກາລເວລາທີ່ມີນ້ອຍວ່າ ແກສາ ໂລມາ ນໍາ ທັນຕາ ຕໂຈ ເພີຍເຫັນນັ້ນກ່ອນ
ຈາກນັ້ນກີ່ແຈງກະຈາຍໄປຄື່ງອາການ ຕ້າມ ຜົ່ງມື້ອູ່ໃນຮ່າງກາຍຂອງເຮົາຈັດຕລອດ
ທ້າງຄື່ງ....

.....ນີ້ລໍ່ກາຮົ້ວກພຣື້ອໜ້າດີດ້ວຍການອັນສຳຄັນທີ່ກ່າວມາ ພຣະພູທະເຈົ້າ
ແລະສາວກທັ້ງຫລາຍທ່ານຕັກຕາວເຂມຮັກ ພລ ນິພພານ ດ້ວຍການຈິຕົດກາວານີ້
ແລະຂົ້ມໂລກຂ້າມສົງສາໄປອ່າງອັສຈරຍ໌ ທັ້ງໆ ທີ່ທ່ານກີ່ເປັນມຸນຸ່ຍ໌ເໝືອນເຮົາ

ທ່ານທຳໄມ້ທຳໄດ້ ກາຍເປັນຜູ້ວິເສີມວິສເໜີນໂລກສົມມຸດີທັ້ງປົງໄດ້ກາບໄໄວ້ທ່ານ
ພວກເຮົາເປັນຍ່າງໄຣ ທ່ານດຳເນີນການຍ່າງໄຣ ຈານໜີດໃດທີ່ທ່ານ
ທຽບນຳເພື່ອມະນຳເພື່ອ ບຽດສາວກທັ້ງຫລາຍຈຶ່ງໄດ້ເປັນຍ່າງນັ້ນ ແລ້ວ
ການນັ້ນກີ່ໄດ້ມອບໄວ້ແລວກັບເວັ້ງຫລາຍ ຄືວ ຈານຈິຕົດກາວານ ອັນເປັນການ
ສຳຄັນທີ່ຈະຮູ້ກພຣື້ອໜ້າດີໃຫ້ກະຈາຍໃນຈິຕົດເຫັນເດືອກັບຄັ້ງພູທອກາລ
ໄມ້ໄດ້ນອກເຫັນອື່ນ ອີ່ຍິ່ງຫຍ່ອນກວ່າກັນເລີຍ ທຳໄມ້ພວກເຮົາຈະທຳໄມ້ໄດ້ ຈະ
ເປັນໄປໄມ້ໄດ້ ຈະບຣລຸໄມ້ໄດ້ ເມື່ອຄວາມພາກເພີຍຮະສົມປັງຄູາສັກຫາມື້ອູ່
ປົງບົດຕີອູ່ແບບລູກສິ່ງຕາຄາຕະນະ

ចាំណាយនៃក្រុមសាលាបៀនកែវិទ្យាយុវរោគរវាងរដ្ឋបាល

การก้าวเดินของวัภจักรวัภจิตนี่ไม่มีที่สิ้นสุดจุดหมายปลายทาง
นอกจากบุญกุศลเท่านั้นจะเป็นเบรกรหัมล้อ จะตัดเครื่องวัภวนทั้งหลายที่
ยึดยาวนานให้หลั่งเข้ามาๆ ด้วยอำนาจแห่งบุญกุศลนี้

คำว่า ยึดมานาน คืออย่างไร คือ ธรรมชาติของจิตนี้จะต้องเวียนเกิด เวียนตายอยู่อย่างนี้เรื่อยไปด้วยวิบากกรรมดีชั่วต่างๆ ที่นี่เมื่อวิบากกรรม อันดีมีจำนวนมากเข้าๆ ก็เป็นเหตุให้ตัดกพตัดชาติที่ยึดมานานส่อหนึ่นให้ ย่นเข้ามาๆ เช่น อย่างจะเกิดจะตายอีกประมาณสักหมื่นชาตินี้ก็ย่นเข้ามา ย่นเข้ามา พันชาติย่นเข้ามา ร้อยชาติย่นเข้ามา จนกระทั่งถึงเจ็ดชาติ

ดังที่ท่านแสดงไว้ว่า ท่านผู้ตักกระแสแห่งธรรม ได้แก่ พระโสดา
พระโสดาบัน แปลว่า ผู้ถึงกระแสแห่งพระนิพพาน หรือกระแสแห่งวิวัภูภ
ได้แก่ ความหยุดกีกแห่งความเกิดตายทั้งหลาย มีพระพุทธเจ้าเป็นองค์
สำคัญพระองค์แรก นี่เรียกว่า โสดา คือ กระแสแห่งวิวัภูจักรเข้าถึงจิตใจแล้ว
อย่างมากท่านผู้สำเร็จพระโสดาจึงเกิดอีกเพียงเด็ชาติเท่านั้น

นี่ก็คือ อำนาจแห่งบุญแห่งกุศล เป็นเครื่องย่นวัภจิตวัภจักรที่เคย
หมุนเวียนเปลี่ยนแปลงมาหากต่อมากนั้น ให้หดสั้นเข้ามา สั้นเข้ามา
จนกระทั้งถึงเจ็ดชาติ ย่นเข้ามาในท่านกลางอีก ก็อีกสามชาติ นี่หมายถึง
พระโสดา ขันต์จะเกิดตายอีกเพียงเจ็ดชาติ แต่ยังไม่ไปอยู่ภูมิต้อง^{นุ}
ไปทางดีโดยถ่ายเดียวเท่านั้น สามชาติท่านกลาง อย่างอุกฤษฎ์หนึ่งชาติ
คือ เกิดขึ้นมาบรรลุพระโสดาแล้ว แม้จะเกิดขึ้นอีกก็เพียงชาติเดียว นี่แยก
ได้เป็นสอง คือ สำเร็จพระโสดาในชาตินั้นแล้ว สามารถบำเพ็ญตนให้ได้
บรรลุรหัตบุคคลในชาตินั้นก็เป็นได้ ท่านเรียกว่า เอกพีชี คือ มีพีชีที่จะ
ให้เกิดให้ตายอีกเพียงชาติเดียวเท่านั้น

จึงขอให้พื่น้องทั้งหลายได้นำธรรมะทั้งหลายที่ได้ยินได้ฟังนี้ ไปประพฤติปฏิบัติ อุตส่าห์พยายามลากเข็นตัวของเรา ที่มันแన่นอน หรือไม่แన่นอนในจิตใจของเราเวลานี้ ตามแล้วจะไปเกิดที่ไหน จะไปเกิดกี่ภพ กี่ชาติให้มันหมดมันยุ่นเข้ามา จนถึงเกิดความแน่ใจภายในจิต

สำหรับความแน่ใจนี้จะเกิดได้ในวงพุทธศาสนาของเรานี่ไม่ต้อง
สงสัย เลพะอย่างยิ่งการปฏิบัติภารนาอันนี้ทำให้เห็นได้อย่างชัดเจนเลย
ประจำกษ์เข้ามาๆ ย่นเข้ามาเห็นประจำกษ์ในใจ จนกระทั้งใจอิ่มพอหมด
ทุกสิ่งทุกอย่างแล้วปล่อยหมด ในบรรดาที่ใจเคยติดเคยพันลุ่มหลงมงาย
มาตั้งแต่ก่อน สลัดปัดทิ้งออกหมด เพราะไม่มีอะไรเหนื่อยอกคำว่าพอแล้ว
สลัดหมด อุญ্ঞกับความพอ พอดี

ความส่วนส่วนตัวบัญญามิม

จิตดวงนี้เวลามันโง่ โง่จริงๆ นะ พระอาทิตย์จะพันดวงก็ตาม ไม่มีอะไรมีดียิ่งกว่าใจที่กิเลสปิด กิเลสปิดเสียเท่านั้น พระอาทิตย์ร้อยดวงไม่มีความหมายเลย พ่อธรรมสอนเข้าไปบัง พระธรรมนี้จากว่าพระอาทิตย์ร้อยดวง เป็นพันดวงก็สูธรรมไม่ได้ แต่ถูก ปัญญา sama อาภา ความส่วนใส่ไว้นั้นสอนด้วยบัญญາความรู้แจ้งเห็นจริงของพระพุทธเจ้าไม่ได้เลย ขึ้นพระพุทธเจ้าแล้ว พุดกลางๆ ว่า ความส่วนสอนด้วยบัญญามิม

บัญญานี้ขึ้นมาจากการจิตตภารานะ ไม่ใช่อยู่เฉยๆ บัญญ่าจะส่วนมากไม่มีทาง อาย่าไปคิดเด่นะ ว่าอยู่ๆ บัญญ่าจะส่วนไสวขึ้นมาบัญญ่าต้องมีจิตตภารนาเข้าเบิกทาง พอเบิกทางแล้วบัญญ่าจะค่อยให้ตัวออกมากๆ เรื่อย ที่นี่สิ่งที่มีดีคำทั้งหลายมันจะค่อยจากไปๆ เพราะจิตตภารนานี้รวมพลังเข้าไปเป็นกำลังซักฟอก สิ่งที่มัวหมองมีดีต้องทั้งหลายให้กระจายออกๆ ด้วยจิตตภารนา

เวลาจิตตภารนามีหลักใจมากห้อยเพียงไวนี้ จิตใจจะค่อยขยายตัวออกไป ส่วนไสว จะเห็นโทษเห็นคุณของตัวเองไปในขณะเดียวกัน เมื่อเราพิจารณาแล้ว โทษมันมีอยู่แล้วในจิตใจ ตอนที่เรายังไม่ได้พิจารณาทางด้านจิตตภารนา พอเรพิจารณาทางด้านจิตตภารนา แล้วจะเห็นโทษไปในตัวของมัน เมื่อเห็นโทษแล้วมันก็ค่อยปัดออกๆ ส่วนไสวออกไป นี่ล่ะเรื่องจิตตภารนาสำคัญมากที่สุด

ผู้ได้เห็นธรรม ผู้ขึ้นเห็นตถาคต

ท่านจึงแสดงไว้ว่า โย ธรรม ปสุสติ โสม ปสุสติ นาม. ผู้ได้เห็นธรรมผู้นั้นเชื่อว่าเห็นเรตถาคต ท่านไม่หมายคำว่า พระสรีระเป็นตถาคต นั้นเป็นแต่เพียงเรื่องร่างของตถาคต คือ ของศาสดา ได้แก่ พระจิตที่เลิศเลอครองพระสรีระอยู่นั้น เวลาพระองค์ปรินิพพานไปแล้วก็เป็นธรรมชาติ เช่นเดียวกับโลกทั่วไป ที่ล้มหายตายจากพลัดพรากกันไป แต่ ธรรม นั้นคือ ใจ ใจนี้ไม่เคยตาย

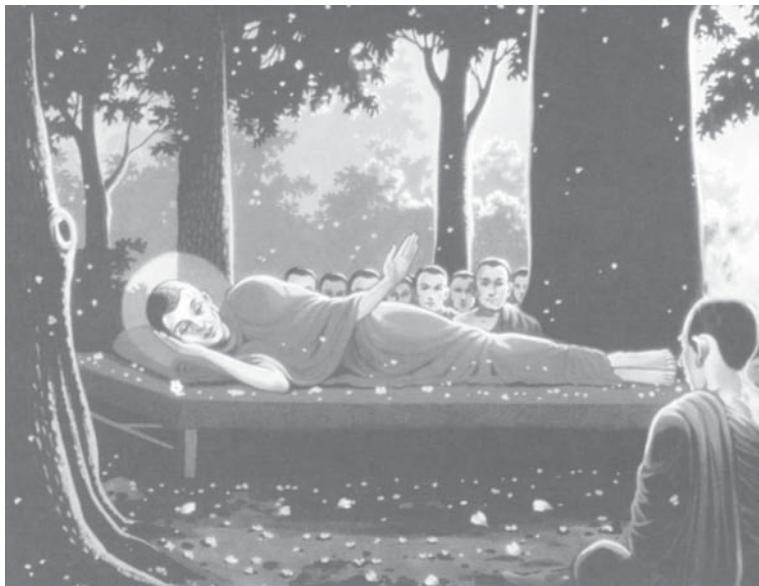
พระพุทธเจ้าตรัสไว้แล้ว ก็คือ ธรรมอันเอก ธรรมอันแยกนี้แล้วที่ท่านว่า ผู้ได้เห็นธรรม ผู้นั้นเห็นเรตถาคต คือ เห็นธรรมนี้ เริ่มมาตั้งแต่จิตของเรางงบเยือกเย็นจากการปฏิบัติธรรม เช่น นักภารนา จิตเริ่มสงบร่วมเย็น เริ่มมองเห็นศาสดาแล้ว คือ ธรรม ได้แก่ สมถธรรม สงบเย็นเข้าไป ส่วนไสวเข้าไปเท่าไร ก็เห็นองค์ศาสดาชัดเจนเข้าไป เรียกว่า ศาสดาแท้อยู่ที่ใจ

ใจได้รับธรรมเป็นเครื่องบำรุงส่งเสริมมากขึ้นเท่าไร ก็ยิ่งเห็นศาสداองค์เอกมากขึ้นๆ เป็นลำดับลำดับ นี่ล่ะ ศาสดาแท้ คือ ธรรมจะประภูมิขึ้นที่ใจของผู้ปฏิบัติธรรม ปฏิบัติไปมาก จิตมีความส่วนไสวเท่าไร ก็ยิ่งทรงความสุข เพิ่มความสุขขึ้นมากๆ สิ่งเหลวรายทั้งหลายก็ค่อยจากไปๆ หัวใจดวงนั้นคงความสุขกับธรรมไปโดยลำดับลำดับ นี่เรียกว่ากราบไหว้พระพุทธเจ้าอยู่ตลอดเวลา ด้วยอำนาจแห่งธรรมกรองใจของเรา

ท่านจึงว่า ผู้ได้อยากเห็นตถาคตให้ปฏิบัติธรรม ผู้ปฏิบัติธรรมเห็นธรรมนั้นแล ชื่อว่าผู้เห็นตถาคตไปโดยลำดับ ท่านไม่ได้บอกว่าให้ไปดูเมืองอินเดีย เมืองไหงๆ ที่ท่านประสูติ ตรัสรู้ ปรินิพพาน ท่านให้ดูใจของเรา ชำระใจของเราที่มีสิ่งมัวหมองอยู่ภายในนั้น ด้วยอรรถด้วยธรรม คือ ความพากความเพียร ความอุตสาห์พยายาม เจริญเมตตาภารนา

บำเพ็ญทาน รักษาศีล อบรมจิตใจของตน นี่เรียกว่า ให้พิya Yam เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าที่ตรงนี้

เมื่อเข้าเฝ้าตรงนี้แล้วก็เท่ากับเข้าเฝ้าพระพุทธเจ้าที่เมืองอินเดีย ยังไกลัชิดติดพันกว่านั้นอีก พระพุทธเจ้าปรินิพ paran ที่เมืองอินเดียนั้นเป็นเหมือนโลกทั่วไป ใครเกิดที่ใด ควรจะตายที่ใด ไม่ว่าสัตว์ว่าบุคคลเกิดได้ตามได้ทั่วๆไป ไม่เป็นสาระสำคัญอะไรยิ่งกว่าธรรมภัยในจิตใจ พระพุทธเจ้าเลิศเลอที่ธรรมภัยในพระทัย เราทั้งหลายก็ควรจะปฏิบัติดนให้สมชื่อ สมนามว่า เราเป็นลูกชาวพุทธ

พระธรรมย่อรักษาผู้ปฏิบัติธรรม

ในธรรมของพระพุทธเจ้าท่านตรัสไว้ว่า ธรรมโม หเว รกุติ ဓมมจริ แปลว่า พระธรรมย่อรักษาผู้ปฏิบัติธรรม จะเห็นผลเป็นชั้นๆ ประจำชั้น ใจของตน ผู้ปฏิบัติในทาง คือ เป็นผู้เสียสละเพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น เรียกว่า ทาน เมื่อทานเข้าจนเกิดความเคยชินแก่จิตใจแล้ว จะรู้สึกมีความเยือกเย็นภายในใจ ถ้าไม่ได้ให้ทาน ได้ขาดไปเสียในเวลาที่เคยทำใจจะรู้สึกว่าเหว ไม่เป็นที่สบาย

เครียรักษาศีล ถึงวันเข้ามาแม้จะมีกิจการยุ่งยากขนาดไหน ใจก็มีความมุ่งหวังต่อศีลตนเสมอ เมื่อรักษาจนมีความเคยชินต่อศีลแล้ว ถ้าได้ขาดเสียในวันใดวันหนึ่ง รู้สึกเสียใจที่วันนี้ได้ทำตัวให้ขาดประโยชน์ไป การอบรมจิตใจ ที่เรียกว่า ภารนา ก็มีลักษณะเช่นเดียวกัน ทั้งสามประเภทนี้เมื่อได้ทำให้เกิดความเคยชินภายในใจแล้ว จะปรากฏเป็นความร่มเย็นภายในใจเสมอ

คำว่า พระธรรมย่อรักษาผู้ปฏิบัติธรรม ไม่ให้ตกไปในที่ชั่วนั้น ไม่ได้หมายเรื่องอนาคตโดยถ่ายเดียว แต่หมายเอาเรื่องปัจจุบันของตัวด้วย คือ ผู้ปฏิบัติดีต่อบ้านเมือง ไม่ทำผู้อื่นให้เดือดร้อนโดยการกระทำผิดของตน ตัวเองก็มีความเยือกเย็น และไม่มีความเดือดร้อนสังสัยภายในใจว่า จะถูกโทษทันทันใดให้ได้รับความลำบาก เพราะการกระทำการจะดีของตนสะอาด จิตใจก็เยือกเย็น อญญาที่ไหนก็สบาย ยิ่งได้ปฏิบัติคุณธรรมเข้าภายในใจ จะเป็นการให้ทาน การรักษาศีล หรือการเจริญภารนา ก็ยิ่งมีความรู้สึกเยือกเย็นภายในใจเป็นลำดับๆ

เฉพาะอย่างยิ่งการอบรมจิตใจ จะปรากฏผลที่เด่นชัด แม้อ่านجا แห่งทาน อำนาจแห่งศีล ที่ตนเคยให้ทานและรักษาศีลมา ก็จะรวมเข้าสู่

จุดเดียว คือ ความสงบแห่งใจ เพราะจะนั่นใจผู้อบรมด้วยดี จึงเป็นที่รวมแห่งคุณงามความดีทั้งหลาย

เราจะทำมาแต่อดีต กี่พ. กีชาติ กีกัป กีกัลป เมื่อใจได้ปรากว เป็นความสงบเข้าแล้วเท่านั้น อำนาจแห่งคุณธรรมทั้งหลายจะมารวมอยู่ที่จุดเดียวทั้งสิ้น แม้จะจำเมื่อวัน ปี เดือน ที่ตนทำมา หรือจำชาติภพ ที่ตนทำมาไม่ได้ก็ตาม แต่ผลที่ปรากวันจะปฏิเสธไปจากจิตใจที่ตนกำลังรู้อยู่ไม่ได้ นี่ท่านก็เรียกว่า พระธรรมย่อมรักษาผู้ปฏิบัติธรรม ไม่ให้เกิดความเดือดร้อนภัยในใจ

พระธรรมคุณเตือนนักภาวนा

ธรรมอยู่ที่ใจ คนมีภวนาและมีจิตใจเป็นอรรถเป็นธรรม มีความสงบร่มเย็นแล้วจะแสดงอาการได้อกมาทางด้านจิตใจนี้ พระธรรมท่านจะเตือนภัยใน ท่านจะมีเตือน หากรู้เองสำหรับผู้ปฏิบัติธรรม และมีธรรมร่มสัมผัสใจ มีธรรมหล่อเลี้ยงน้ำใจแล้ว ความเคลื่อนไหวจะไปทางผิด ถูก ช้า ดี ประการใดบ้าง พระธรรมที่อยู่กับใจ ท่านจะสะกิดอกมาอย่างน้อยสะกิดอกมา เตือนเล็กๆ น้อยๆ อกมา บางทีชู้เข็ญก็มี

ธรรมมีหลายประเภท เราจะว่าตั้งแต่ครูบาอาจารย์แนะนำสั่งสอนดุค่าว่ากล่าวหรือ ธรรมดุค่าเราก็มีในใจ ท่านทั้งหลายอยากรทราบ ธรรมดุค่าเรา ให้ภวนาเข้าไปซึ่ ธรรมดุค่าอย่างผิดร้อนก็มีนะ อย่างนี้มีนวล อ่อนหวานก็มี ธรรมดาก็มี แบบกระซิบกระซับก็มี นี้จะเกิดขึ้นจากนักภวนาที่มีธรรมภัยในใจ เป็นอื่นไปไม่ได้วางนเลย นั่นล่ะ เรียกว่า ธรรมเกิดถ้าทำไม่ดีอะไร ธรรมจะเตือนๆ เตือนเรื่อยๆ ถ้าควรจะหนัก ธรรมก็หนักแบบนี้เข็ญเลยที่เดียวก็มี

นี่เห็นใหม่ ถ้าหากว่าการดุค่าว่ากล่าวของเรานี่นำมาใช้ต่อโลกทุกวันนี้ เป็นความเสียหายไปแล้ว พระธรรมท่านก็แสดงออกมาก่อนแล้วภัยในจิตใจ ควรชู้เข็ญ ท่านชู้เข็ญ ควรดุ ท่านดุภัยในใจ ก็ดุให้ดี ดีเท่าไรก็ยิ่งทำให้เลิศให้เลือดขึ้นไป ไม่ได้ดุให้เลวทรามให้เสียหาย จะเป็นอะไรไป ดุภัยในก็ดี ดุออกมายกนองก็ดี ดีทั้งนั้นล่ะ ถ้าเป็นของดี ถ้าเป็นของไม่ดี อยู่ภัยในก็ไม่ดี อกมาข้างนอกก็ไม่ดี ไม่มีอะไรดีเลย ก็คือ ของไม่ดีนี่ล่ะ พระธรรมท่านแสดงไว้อย่างนี้ แสดงได้อย่างนี้ในใจของเราจะ

ព្រៃវរតនវរមទៅលេងវាទការការងារ

คนสร้างความดี มีจุดหมายปลายทาง มีที่ยึดที่เกาะ และถึงจุดที่หมายได้ ไม่เหมือนคนทำความชั่ว ซึ่งทำเท่าไรก็ทำลายตัวเองไปตลอดทางจุดหมายปลายทางไม่ได้ คือ คนทำความชั่วนั้นแหล

ให้พากันจดจำเอานะ ให้อ่าวันละเลิกลงน้อย เนพากการภาวนา
ได้สอนพี่น้องทั้งหลายแล้ว ขอให้ทำความสงบใจในวันหนึ่งๆ ด้วยพุทธ
หรือ ธัมโม หรือสังโภ โดยมีสติเป็นเครื่องกำกับคำบริกรรมของตน ให้สติ
จ่ออยู่กับคำบริกรรมนั้น จะได้เวลาเท่าไร เอ้า ! พยายามๆ มันจะมี
วันหนึ่งแน่นอน เราไม่ส่งสัย คือ จิตนี้เมื่อทำอยู่ติดลอด แล้วจะมีเจอกันได้
ก็เราหาของดี

เหมือนอย่างเราชุดภูเขาทั้งลูก แร่ธาตุที่ดีเยี่ยมอยู่ในนั้น ไม่ใช่ชุดจือกๆ ลงไปจะไปเจอเอาที่เดียว ชุดแล้วชุดเล่าไม่เจอๆ ชุดไปชุดมาก็เจอ เพราะแร่ธาตุมีอยู่ ความดีมีอยู่ ธรรมมีอยู่ เป็นแต่เพียงกิเลสماปกปิด จึงชุดกิเลสออก ชุดไปชุดมาก็เจอ เจอความสงบของใจ นึกพุทธเหมือนกับว่าชุดตลอด เอาjobเอาเสี่ยมชุดลงไป และก็ไปเจอพุทธใจได้ คือ ความสงบเบียนใจ จิตใจสว่างใส่ขึ้นมาได้ในวันหนึ่งไม่สงบสัย นี้ลั่น การอุตสาหพยาภามในทางด้านจิตใจ แม้เราจะไม่เจอไม่เห็นก็ตาม การภารนามีอำนาจมากกว่างานทั้งหลายนะ

งานภาวนา ท่านถือว่ามีคุณค่ามีน้ำหนักมากกว่างานกุศลทั้งหลาย
แม้ท่านผู้บรรลุไปก็ต้องผ่านภาวนาเสียก่อน ผ่านภาวนาแล้วพันธุ์ชีได้เลี้ยง
ให้พากันอุตส่าห์พยายามนะ

การภาชนะเป็นการซึ่งกันพองค์รัตน์

ท่านทั้งหลายทราบเสียว่าการ Kavanaugh เป็นยังไง นี่ถือด้อมาจาก
หัวใจมาพูดนะ มาโกหกท่านทั้งหลายเมื่อไร เวลา มันออกทางด้าน Kavanaugh
กระจ่างอย่างที่ว่า ฟ้าดจนทะลุพุงเลยแล้ว อันนี้มองที่ไหนจะไปมองที่ไหน
มันจักรอบตัวอยู่แล้วนี่ จะไปหันหน้าหันหลัง มองนั้นมองนี้ยังไง ไม่จำเป็น
จิตไม่มีหน้ามีหลัง สว่างจักรอบโลกชาติเท่านั้นพอ นั่นล่ะ ใครรู้ใครเห็น
ไม่เคยถามกันแหลก

บรรดาท่านผู้รักทั้งหลาย ปจจดุตํ เวทิตพุโพ วิญญาณิ ท่านผู้รัก^๔
ทั้งหลายจะรู้จำเพาะตน คือ ผู้ไม่ปฏิบัติไม่รู้ ปฏิบัติแต่ไม่ถึงขั้นที่รู้นี้ก็ไม่รู้^๕
เมื่อถึงขั้นรู้แล้วปิดไม่อยู่ รู้ด้วยกัน เพราธรรมนี้เป็นธรรมปีดเผยแพร อกาลิโก^๖
ปีดอยุตตลอดเวลา จากการกระทำของพากเรา พากันทำເຄอนະ ถ้าทำ^๗
แล้วเป็น

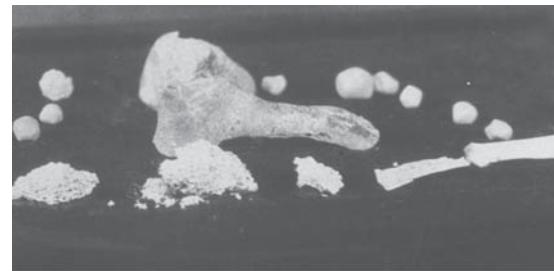
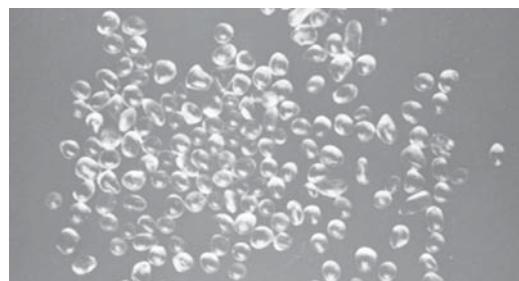
ศาสนาพระพุทธเจ้า สด ๆ ร้อน ๆ อยู่ตลอดเวลา น ะ อย่าไว้ครี
ว่าล้าสมัย ซึ่งเป็นเรื่องของกิเลสปิดๆๆ กับไว้ลับลังไว้ กิเลสจะได้ออก
เหยียบธรรมเหยียบหัวใจเราใช่ไหม มันปกปิดหมด อันใดที่ว่าเป็นความจริง
พระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์สอนไว้ กิเลสมันก็เป็นความจริงของมันในการ
โกหก มาตั้งแต่โคตรแซ่ของมัน เช่นเดียวกับธรรม มันก็มาเหยียบยำทำลาย
ปิดมาตลอดให้เจ่านะ

กิเลสจะปิดธรรมไปตลอดนะ ธรรมจะแสดงความจริงไปตลอด เปิดเผยตามความมือญของตัวไปตลอดๆ กิเลสมันเป็นตัวจอมปลอม มันจะปิด มีก็บอกไม่มี เห็นบอกไม่เห็น ดีบอกกว่าซ้ำ ชี้บอกกว่าดี นี่เรื่องของกิเลส ให้จำเอาไว้ทั้ง ๒ อย่างนี้เป็นข้าศึกศัตรุกันก็ถูก หรือว่าอย่างหนึ่ง เป็นประเภทสกปรก กิเลสเป็นประเภทสกปรก ธรรมเป็นประเภทที่สะอาดๆ

ให้สะอาด นั่น จำเป็น

ทำการปฏิบัติธรรม สดๆ ร้อนๆ ศาสนาธรรมของพระพุทธเจ้า คือ ตลาดแห่งมรรค ผล นิพพาน อภาริโก คือรับเหตุการกระทำของเราอยู่ตลอด ขอให้ทำไปมากน้อย อภาริโก จะปราภู ภาริโก มีตลอด ผลกระทบจะเกิดขึ้นเรื่อยๆ อันนี้การปฏิบัติตัวเอง

เหล่า การวนา การวนาเป็นการซักฟอกจิตใจ เมื่อจิตใจ บริสุทธิ์เต็มที่แล้วก็ฟอกธาตุฟอกขันธ์ ให้บริสุทธิ์ตามส่วนของธาตุขันธ์ ซึ่งเป็นส่วนหายน จนกล้ายเป็นพระธาตุได้ มีอยู่เยอะระหว่านี้ ไม่ใช่น้อยๆ เราทราบมาเรื่อยๆ ส่วนมากจะเป็นพระน อยู่ในป่าในเขาท่านวนา ท่านเป็นอย่างนั้นๆ ขึ้นมา แล้วรวมยอดก็คือว่า เวลาท่านตายแล้วอัฐิ ของท่านกล้ายเป็นพระธาตุ พระธาตุมีเยอะระหว่านี้

พระธาตุหลงปูมั่น ภูริทตโถ

ต้นเหตุของปัญหาอยู่ที่ไหน

เรื่องการวนาจะเป็นเรื่องที่เกิดปัญหานะ ต้นเหตุของปัญหาอยู่ที่นั่น ต้นเหตุของการลักกิเลสเป็นลำดับลำดา และต้นเหตุของการลัชชาทำดีอย่างฝังใจ จะออกจากด้านจิตตวนา

เพราะจิตตวนานี้ ในสنانมรบเป็นแหล่งแห่งข้อศึกต่อ กันกับธรรมบันเวท คือ หัวใจ กิเลสก็อยู่ที่หัวใจ ธรรมะเกิดอยู่ที่หัวใจเมื่อกันระหว่างธรรมะกับกิเลสต่อกรกันนั้นแหลก มันจะมีเรื่องแบลกๆ ต่างๆ เมื่อกันดูก็ไฟกระเด็นออกมากๆ แล้วจับได้ๆ ปัญหาจึงมักเกิดอยู่เสมอ ผู้เริ่มต้นวนาแก้มี มีไปตามส่วน ยิ่งวนาถึงธรรมขั้นสูงเข้าเท่าไรนี่ หัวใจนี้เป็นสنانมรบแห่งปัญหาระหว่างกิเลสกับธรรมต่อกรกัน

เรื่องการวนาจึงสำคัญมากที่เดียว ธรรมพระพุทธเจ้าลีกับฯ อย่างงั้นละ คือ ไม่มีครอสนใจเปิด ทั้งๆ ที่ท่านทรงสอนไว้เรียนร้อยแล้ว วิธีการเปิด เหมือนว่าเราเปิดจากเปิดแห่งอกจากน้ำที่ปักคลุมสาร ซึ่งมีน้ำเต็มอยู่ในนั้นออกเรื่อยๆ เราจะเห็นน้ำที่อยู่ใต้ พากจากพากแห่งมัน ปักคลุมอยู่ข้างบน น้ำอยู่ข้างล่าง

เวลาเปิดออกลงไป เราจะเห็นน้ำอยู่ข้างใต้ เปิดออกกว้างเท่าไร ยิ่งเห็นชัดเข้าไปๆ เปิดกว้างเท่าไรน้ำก็ยิ่งชัดขึ้น พากจากแห่งที่ปักคลุม ออกหมดโดยสิ้นเชิง น้ำจ้าเลย น้ำอมตธรรมจ้า อยู่ในสาร คือ หัวใจ หัวใจ เท่ากับสารน้ำ จอกแหแหเท่ากับกิเลส ธรรมเท่ากับน้ำ เปิดออกๆ มันก็ เห็นอยู่ที่นั่นแหลก

เห็นทางภาคปฏิบัติไม่ได้เหมือนทางภาคปริยัตินะ ภาคปริยัติไม่ค่อยสอดคล้อง ไม่ว่าท่านว่าเรา เรียนไปท่านว่าธรรมขั้นใดๆ ก็ฟังไปๆ จนกระทั้งถึงนิพพาน มันก็ไม่สอดคล้อง ไม่ถึงใจนั่น คือ จำไปเฉยๆ ท่านว่า

นิพพานก็คาดๆ ไป ดันเดาไป สงสัยไปเรื่อยๆ ความที่จะแน่ใจในปริยัตินี้ รู้สึกว่ามีน้อยมาก ในบุคคลหนึ่งๆ จะได้ผลประโยชน์จากปริยัติอุกมา เพราความสุดใจ เวลาเรียนไปนี่ มีน้อยมากนะ ไม่ว่าท่านว่าเรา แต่เวลาอุกปฏิบัตินี้มันผิดกัน พ้ออุกปฏิบัติ เรียกว่า เข้าหาตันต่อ เรื่องข้าศิกกับธรรมอยู่ที่หัวใจ นั่นล่ะ สามารถจึงอยู่ที่หัวใจ

เวลาจ่อเข้าไปนั้นเรียกว่า มหาเหตุ มันจะได้เหตุได้ผลขึ้นมา รู้เรื่องขึ้นมาเรื่อยๆ ที่นี่ปัญหาเกิดขึ้นล่ะซิ เกิดขึ้นในระยะเดียวกัน ตามลำดับลำด้า ธรรมะเอียดเท่าไร ปัญหาเกิดยังจะเอียดไปโดยลำดับ ลำด้า นี่ล่ะการภาวนा

(๔๔)

เทวดาวรรษกษามั่วธรรม

พวกเราถ้าอยากให้เทวดารักก็อย่าขี้เกียจ ขึ้นร้าน การทำบุญให้ทาน การภาวนा เฉพาะอย่างยิ่ง การภาวนा เวลาภาวนานานักเข้าๆ จริตนิสัยของเรา ไม่เหมือนกัน เป็นมาต่างๆ กัน ที่นี่ผู้มีนิสัยวาสนา เกี่ยวข้องกับเทวบุตร เทวดา นั่งภาวนายู่ก็เห็น เทวดามาฝ่า กลางวันเทวดาก็ฝ่า กลางคืนก็ฝ่า ตาในท่านเห็นอยู่ตลอดเวลา

เวลาท่านอดอาหาร ท่านไม่บิณฑบาต ชูบผอม เทวดาเข้ามา จะเอาอาหารทิพย์มาให้ท่านฉัน อาหารทิพย์ก็ฉันไม่ได้ ท่านบอกฉันไม่ได้ ผิดพระวินัย พระพุทธเจ้าห้ามไม่ให้ฉันอาหารในเวลาวิกาล เขาก็จัดอาหาร ทิพย์มาทางสกलกายของพระ ไม่ให้พระได้เกิดความระคายเคือง ให้เกิด ความขัดข้องอะไร ประหนึ่งว่าไม่มีอะไรมาเนี่ยตร่างกายเลย แต่ความ จริงแล้วเทวดาเอาอาหารทิพย์มาซ้อมทาร่างกายให้ท่าน นี่เห็นไหมล่ะ พระสมัยปัจจุบันนี้นะ เราอย่าร่ำสมัยไหน

เทวดามีมาตลอด ธรรมมีมาตลอด ผู้ปฏิบัติเป็นปฏิบัติชอบ ซึ่ง ควรแก่สภาวะธรรมทั้งหลาย ก็มีมาเป็นประจำเช่นเดียวกัน เพราฉะนั้น จึงมีการสัมผัสสัมพันธ์กันได้ระหว่างผู้ดีกับผู้ดี เช่น พระผู้มีความ ชำนาญในการด้านจิตตภาวนาเกี่ยวกับเรื่องเทวบุตร เทวดา ท่านจะ ได้เห็นเทวบุตรเทวดามาห้อมล้อมอยู่ในสถานที่ต่างๆ ที่ท่านบำเพ็ญอยู่ อย่างทุกวันนี้เหมือนกัน

พระธรรมนั้นก็เป็นօกาลิโก สิ่งเหล่านี้ก็มีอยู่ทั่วๆ ไปตลอดมา เป็นօกาลิโกเช่นเดียวกัน แม้แต่มีการเปลี่ยนแปลงด้วยอายุอานามของสัตว์

(๔๕)

แต่เปลี่ยนไปอันนี้มา อันนี้เปลี่ยนไป อันนี้มาแสดงความมีอยู่แห่งสัตว์ประเภทต่างๆ ได้ตลอดมาเช่นเดียวกัน

นี่ล่ะอำนาจแห่งธรรม ไครมีธรรมอยู่ที่ไหน อย่าว่าแต่มนุษย์ชั่มเชียสรรเสริฐนี่เลย เทวบุตร เทวดา อินทร์ พระมหา ก็ชั่มเชียสรรเสริฐ กราบไหว้บูชา ถ้าพูดถึงอย่างนี้ เราอดคิดถึง หลวงปู่มั่นไม่ได้นะ หลวงปู่มั่นนี่เชี่ยวชาญมากที่เดียวเรื่องเทวบุตร เทวดา อินทร์ พระมหาทุกชั้น สารรค ๖ ชั้น พระโลก ๑๖ ชั้น มาเกี่ยวข้องกับท่านทั้งนั้น

เวลาท่านเล่าให้(หลวงตา)ฟัง ได้หันหน้าเข้ามา น้ำตาร่วงไม่อยากให้ท่านเห็น เวลาท่านเล่า ท่านเล่าเฉยนะ เหมือนเราพูดเรื่องต่างๆ ธรรมดากๆ เวลาพากเทวดา อินทร์ พระมหา เข้ามากราบเยี่ยมท่าน พังอรรถฟังธรรม ถ้ามีปัญหาในเบื้องต่างๆ เต็มท้องฟ้า เต็มหมด พังซึ่นนี่ นี่ล่ะพากายทิพย์มากราบไหว้บูชา ถ้ามีปัญหา แล้วท่านก็เทศนาว่าการให้ฟัง มาเป็นประจำ

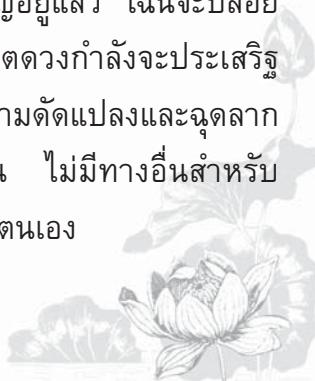
จิตที่อบรมตัวแล้วมีคุณค่าเห็นอ่อสั่งอ่อนใจ

การบำเพ็ญทางจิตตภาวนาเพื่อมีหลักฐานมั่นคงทางกายใน เป็นกิจสำคัญมาก ใจที่ไม่ได้รับความสงบเยือกเย็น เนื่องจากใจมีความกระเพื่อมอยู่ตลอดกาล หากเวลาสงบนิ่งอยู่เป็นปกติไม่ได้ จิตที่มีความสงบนิ่งอยู่เป็นปกติ คือ จิตที่ปราศจากสิ่งก่อภัยจากภายนอก แต่ออาศัยอารมณ์แห่งธรรมทางกายใน จึงดำรงตนอยู่ได้ด้วยความสงบสุข จิตในลักษณะนี้ท่านเรียกว่า จิตเป็นสามารishi และเริ่มจะเป็นตัวของตัวขึ้นมาแล้ว ตามลำดับของชั้นแห่งสามารishi ที่ปรากฏขึ้นภายในใจ

ทุกท่านที่มุ่งความสงบสุขจากจิตอย่างแท้จริงอยู่แล้ว โปรดทำความมั่นใจและเข้มแข็งในทางความเพียร อย่างไรจะต้องเห็นจิตดวงครองอัตภาพนี้ ว่าเป็นสิ่งที่มีคุณค่ามากจริงในวันหนึ่งแน่นอน ตามพระพุทธภาษิตที่ตรัสไว้ว่า มโนปุพุพุคมา ဓมมา ມโนเสภ្សา ມโนມยาฯ เป็นต้น คือ สิ่งทั้งหลายมิใช่ถึงก่อน มีใจประเสริฐสุด สำเร็จแล้วด้วยใจทั้งนั้น

จิตนี้ ถ้าได้รับการอบรมดัดแปลงให้ถูกทางเป็นลำดับแล้ว ไม่มีอะไรจะมีคุณค่ามากและประเสริฐเท่ากับใจ แต่ถ้าถูกปล่อยหรือทอดทิ้งให้เป็นไปตามยถากรรมแล้ว ก็ไม่มีอะไรเหลว ráy ยิ่งกว่าใจ ดังนี้ เพราะใจเป็นธรรมชาติกลาย ๆ ซึ่งจะดัดแปลงให้เป็นไปในทางดีและชั่วได้

เมื่อเป็นเช่นนี้ เรายังมุ่งต่อความสุขความเจริญอยู่แล้ว ใจจะปล่อยโอกาสให้ความชั่วนามเป็นผู้มีอำนาจเข้าครอบครองจิตดวงกำลังจะประเสริฐอยู่นี่ ให้เป็นจิตที่อับเจาไปเล่า นอกรากจะพยายามดัดแปลงและฉุดลากขึ้นจากโคลนตาม คือ กิเลสอาสวะเป็นลำดับเท่านั้น ไม่มีทางอื่นสำหรับความรู้สึกของผู้มุ่งหวังในทางความสุขความเจริญแก่ตนเอง

การภาวนายกระเห็นความพิสดารของจิตธรรม

หักภวนาเราให้ได้เข้าภวนา มันถึงรู้เรื่องความพิสดารของจิตไม่เคยภวนานี้ เราจะเห็นแต่ความพิสดารของกิเลส ถ้าเราได้ภวนานี้เพื่อปรารถนาเพื่อรูปแล้ว เราจะเห็นความพิสดารของธรรมของจิตเป็นลำดับลำดับไป ซึ่งคาดไม่ถึงเลย ก็จะได้รู้ได้เห็นในจิตนั้นแหล่ะ

เราไม่เคยภวนานี้แต่ความพิสดารของกิเลสหลอกโลกมาตั้งกับตั้งกับปี หลอกเรื่อยๆ นะ ยังจะเอาให้จมไปอีก ต้นไม่มี ปลายไม่มี คือ กิเลสหลอกสัตว์โลก ถ้าธรรมมีปีบ ปลายจะมีลະ ต้นไม่มีก็ตาม ปลายจะมีมาลະ คือ จะตัดเข้าๆ แล้วขาดไปเลย ออกได้เลย ถ้าไม่มีธรรมแล้วตันกับปลายเป็นอันเดียวกัน เมื่อ惘กลมนี่ ไม่ทราบว่าตันอยู่ยังไงวงกลม

ถ้าไม่มีธรรม ปล่อยให้กิเลสทำงาน ความหมุนเวียนแห่งกองทุกข์ทั้งหลายของสัตว์ ให้ดูปากกระโนกแล้วกัน มันหมุนของมันอยู่อย่างนี้ตลอดถ้ามีธรรมเข้าไปก็ไปตัดเข้าตรงนี้ๆ ตัดออกๆ เวิ哥ออกแล้วทำลายนี้ออกพุ่งเลย จึงเรียกว่า ธรรม ด้วยเหตุนี้ธรรมจึงต้องมี ไม่มีไม่ได้ สัตว์โลกจะเป็นขอปฏิบัติโน่นไปเรื่อย หมุน วัฏจักรๆ คือ หมุน วัฏจักรพาให้หมุน วิวัฏจักรกลับการหมุน หยุดก็ นั่น ทำนเรียกว่า วัฏจักร วิวัฏจักร

การภวนานี้จะเห็นความพิสดารของจิตของธรรม ศาสนาพระพุทธเจ้าทุกๆ พระองค์เป็นความอัศจรรย์ขึ้นจากจิต จากรูป จาจิตภวนาน พระพุทธเจ้าอุบัติขึ้นตรงนี้ไม่ขึ้นที่อื่น คือ ภวนานเป็นที่รวมแห่งเหตุการณ์ทั้งหลาย นารวนอยู่ที่จิต ตัดสินกันที่จิต ตั้งแต่สมารถกิจไม่ค่อยเหมือนกันนะ สมารถ บอกกลางๆ ไว้ว่า ความสงบ นั่นท่านบอกกลางๆ เอาไว้ ความสงบ ความแน่นหนา มั่นคง ที่นี่ความพิสดารที่ออกไปจากความสงบนั้นอึกบอกไม่ถูก เป็นไปตามนิสัย สมารถกิจเหมือนกัน อันนั้น วางรากฐานไว้กลางๆ ส่วนที่จะแตกแขนงตามนิสัยของผู้บำเพ็ญนั้นต่างกัน

ภวนานมีอานิสสัมมากกว่าบุญทั้งหลาย

เราไปเทคโนโลยีใหม่พันที่จะพูดถึงเรื่องการภวนาน ถึงจะไม่รู้ไม่เห็นอะไรก็ตาม ผลแห่งการภวนานของเรามีผลมากเป็นอันดับหนึ่ง ทาน ศีล อะไรเป็นอันดับที่สอง อันดับที่หนึ่ง ก็คือ การภวนาน ยิ่งรู้ยิ่งเห็นแล้ว ยิ่งปลูกสร้างความเชื่อมั่นในผลของตนที่ทำขึ้นมาเรื่อยๆ ที่นี่ก็หนุนทาน หนุนศีล หนุนความดีทุกอย่าง แล้วหรืออตตปปะ ความสะดุงกลัวต่อบาปต่อกรรมทั้งหลาย มันจะรู้เข้ามา อันได้ที่ควรกลัว มันจะปัดปุ่บๆ เลย ในหัวใจนั้นแหล่ะ อย่างพระโสดาท่าน เพียงท่านสำเร็จโสดา นั่นคือ เข้าสู่ความจริงแล้ว เชื่อบาป เชื่อบุญ เชื่อกรรมแล้วนั้น ผังแล้ว เมื่อผังแล้ว ท่านจึงมีธรรมประจำใจเป็นนิสัยขึ้นมาโดยอัตโนมัติ

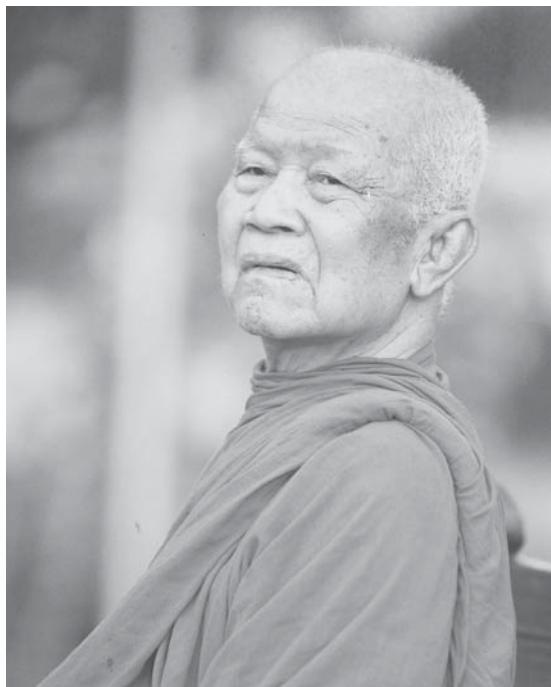
ไปที่ไหนเราก็ได้เทคโนโลยีเรื่องภวนาน เพราะเป็นหลักสำคัญมาก มันจะไม่เป็นก็ตาม การภวนานของเราก็มีผลมากตลอดอยู่แล้วนี่อันหนึ่ง แล้วยิ่งจะได้รู้สิ่งนั้นเห็นนี้ยิ่งจะแทรกกระจัดกระจายออกไป ผังลึกลงโดยลำดับ เรื่องเชื่อบุญเชื่อกรรมไม่ต้องบอก เป็นขึ้นมาเอง แล้ว กระจายออกไปความเชื่อ กระจายกว้างของลึกซึ้งไปเรื่อยๆ นี่เกิดขึ้นจากการภวนาน

การที่เราได้ยินได้ฟังจากครูอาจารย์นี้ก็เป็นบทหนึ่ง แต่สูบทภวนานที่ประจักษ์ขึ้นในเจ้าของไม่ได้ จากครูบาอาจารย์สอนแล้วทำอย่างนั้นๆ อันนี้จะเป็นที่แน่ใจตัวเองได้โดยลำดับ จึงอยากให้พื่นมองทั้งหลายได้ภวนาน....

ที่สรุปลงมานี้คือจากการภวนานะ การภวนานจึงพิสดารมากที่เดียว สิ่งไม่เคยรู้เคยเห็น ไม่เคยคาดเดยคิด เป็นขึ้นมาได้ไม่ส่งสัย ก็กิเลส อันเดียวยเท่านั้นปิดไว้ พอเปิดนี้จ้า มันก็เห็น เปิดมากเปิดน้อยเห็น เปิด

จ้าหมด เห็นกระจ่างเต็มหัวใจเลย เป็นอย่างนั้นนะ ต่างกัน จึงอยากให้ กวานา

ไปที่ไหนทุกวันนี้มักจะเทคโนโลยีทางความรู้ เพราะความสนใจ อยากรู้สิ่งที่ไม่ได้ความแปลกประหลาด อัศจรรย์ การกวนานี้มีอานิสงส์มากยิ่งกว่าการสร้างบุญทั้งหลายนะ จะได้ สั่งสมบุญกุศลตลอด จะรู้เห็นอะไร ไม่เห็นอะไรตาม ส่วนบุญกุศล ก็เกิดขึ้นจากการกวนาน เป็นรากรฐานสำคัญและมีอานิสงส์มากด้วย จึงขอ ให้พากันตั้งอกตั้งใจทำกวนาน บำรุงลำต้นให้ดี กิ่งก้านสาขาออกใบ จะแตกกระจายออกไป

จิตตากวนานเป็นที่น้ำใจของบุญร่วมบุญกุศลทั้งหลาย

การบำเพ็ญจิต นี่เป็นสิ่งที่ยากกว่าการบำเพ็ญสิ่งทั้งหลายอยู่เป็น ธรรมด้า การให้ทานก็เป็นบุญเป็นกุศลเครื่องสนับสนุนจิตใจของเราให้ หลุดพันจากทุกข์ การรักษาศีลก็เป็นคุณงามความดีเป็นบุญเป็นกุศล ที่สนับสนุนจิตใจของเราให้หลุดพันจากทุกข์

แต่ทั้งสองประเภทนี้ คำว่า ทาน เป็นความกวางขวางมาก ทานมาก ทานน้อย ทานอะไรตาม ทานมากก็กับก็กลปี รักษาศีลมากก็กับก็กลปีตาม ใจเราเองกันไม่ได้ บุญทั้งหลายนั้นก็มาร่วมลงที่จิตกวนาน ซึ่งเมื่อน กับทำบุญเป็นที่ให้รวมแห่งแม่น้ำ ทำบนนั้นเป็นที่บรรจุไว้ซึ่งน้ำทั้งหลาย จิตตากวนานก็ย้อมเป็นที่ให้รวมแห่งคุณงามความดีทั้งหลาย ทานบารมี ศีลบารมี ตลอดกุศลที่สร้างบำเพ็ญด้วยอาการอื่น ๆ ย้อมรวมลงมาที่ จิตตากวนานแห่งเดียว ให้เจ้าของผู้บำเพ็ญได้ชุมประจักษ์ใจ

จิตเป็นผู้ทำการให้ทาน รักษาศีล กวนาน มากน้อยมาแต่กับได กับกลปีได้ไม่สูญหายไปไหน ติดแนบอยู่ที่จิตไม่ลบเลือนจีดจาง เป็นแต่เพียง จิตจำไม่ได้ในการกระทำของตนเท่านั้น ส่วนเหตุใดที่ได้ทำแล้วอย่างใด และผลแห่งการทำดี ได้ทำไว้มากน้อยเพียงไร ย้อมรวมอยู่ที่จิต เพราะจิต เป็นตัวเหตุ คือ ผู้ทำ

จิตเป็นที่รวมเหตุรวมผลทั้งมวล และนำจิตไปเกิดในสถานที่ดี คดิ ที่เป็น สุคโต มีความสุขความเจริญพระอำนาจแห่งบุญ นักปราชญ์ ทั้งหลายจึงชัมเชยสรรเสริญท่านผู้ใจบุญสุนทาน วาระสุดท้ายก็รวมลงที่ จิตตากวนาน ซึ่งเป็นที่รวมแห่งบุญแห่งกุศลทั้งหลาย พอจิตเจริญไปโดย ลำดับแล้ว จะได้เห็นคุณงามความดีทั้งหลายที่สร้างไว้มารวมตัวอยู่ในที่ จิตตากวนาน ซึ่งเป็นทำบุญแห่งบุญทั้งหลาย

ความทุกข์ทั้งหลายไม่มีสำนยาเห็นอธิษฐาน

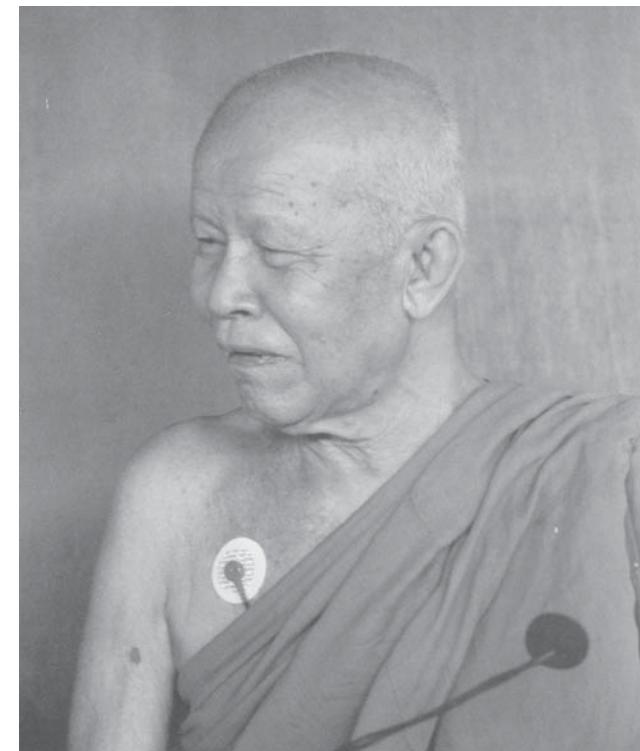
พูดถึงเรื่องจิตความมั่นสำคัญมากอย่างนี้นะ เวลาท่านอยู่ในป่าในเข้า ท่านมาปะรุงมาคิดยุ่งอะไรกับหยูกับนาย เวลาจำเป็นจริงๆ ใจท่านจะหมุนตัวเข้ามาข้างในเลย เป็นอะไรก็ตาม ท่านจะไม่กลัวคำว่าเป็นว่าตาย ดูความจริงเท่านั้นว่าเป็นยังไง เอาให้ถึงขีดถึงแคน ในเวลาบังไม่ตายๆ ดูกันให้ชัดเจน เวลาตายแล้วก็หมดวิสัยที่จะดู เมื่อเป็นอย่างนั้นแล้วกำลังจิตของท่านผู้บริสุทธิ์จะเด่นพึงๆ เลยนะ เรื่องความทุกข์ทั้งหลายจะไม่มีสำนยาเห็นใจอิตเหล่านั้นเลย จิตนั้นจะฟอกตลอด เพราะฉะนั้นท่านจึงว่า โรคหายได้ด้วยธรรมโอสถ คือ การพิจารณา เวลาตายก็ตายอย่างอาจหาญ

พระอาจารย์กุ้ย ขามุนทินโน

ท่านสอนย่อๆ “ขอให้อบรมใจให้ดี กะจะไม่มีอะไรกระทบกระเทือนถึงจิตเลย ขอให้ทำจิตให้ดีนะ และเวลาพมตามไทยไปนี่ อย่าเข้าใจว่าพมตามไทยไปนะ ผมที่แท้จริงไม่ได้ตามนะ นี่เป็นแต่ธาตุสลายตัวไป เพราะหมดกำลังของมัน เอาล่ะนะ ไปล่ะนะ” เท่านั้นแหล่ะ ท่านก็ไปเลย

พังซี จิตที่รักษาตัวเองได้ดีเป็นอย่างนั้น นี่แหล่ะพระพุทธเจ้าสอนถ้าถึงขั้นนี้แล้วไม่มีคำว่าเสียหาย ไม่เป็นไปอย่างอื่น คือ เชือตัวเองได้เลย เติมร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มีสิ่งสักอย่างไรเลย อันไหนที่ไม่ดี มันก็พังของมันไป ความรู้อันนี้จิบหายเมื่อไร ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตาย มีแต่ความรู้อันเดียว นี่แหล่ะ ทุกข์ทุกข์แสนสาหัส ยอมรับว่าทุกข์แต่ไม่จิบหาย ไม่มีอะไรไปทำลายจิตให้จิบหายได้เลย

ໄປຕູພ່ານາຄ

ເປັນຍັງໄງ ໄຄຣໄດ້ໄປດູໃໝ່ ເມື່ອວານນີ້ໄດ້ເຫັນໃໝ່ (ໄມ່ເຫັນຄະ່)
ເມື່ອວານນີ້ໄຄຣໄປດູ ໄດ້ເຫັນໃໝ່ພຸ່ານາຄ ໄປແຕ່ໄມ່ເຫັນເຫຼວ່າ ! (ຂ່າວເຂວ່າວ່າ
ຂຶ້ນ ແລະ ດໍາ ທາງໄທກັບທາງລາວໄມ່ຕຽດກັນ ກີເລຍໄມ່ເຂົ້ນ ເຫັນວ່າວັນນີ້ຈະຂຶ້ນ
ຂ່າວເຂາອອກມາ) ເອ ! ໂກໂກກໄປ ຫຼຸ້ນມັນຮັບຮມດ ໄຄຣໂກໂກກໄມ່ໂກໂກກ
ມັນພັ້ງທັ້ນນັ້ນແລະ

ທ່ານແສດງໄວໃນພະສູຕຣມິນະ ພວກງຸດພວກຝີ
ອຢູ່ທາງດ້ານຕະວັນອອກ ພວກເທວດາອຢູ່ທາງດ້ານທີສີໄດ້ ພວກ
ພຸ່ານາຄອຢູ່ທາງດ້ານທີສີຕະວັນຕົກ ພວກຍັກໜີ່ອຢູ່ທາງດ້ານ
ທີສີເໜືອ ແລ້ວເປັນຂຶ້ນໆ ນະ ປຸ່ຽຕຸມສົມ໌ ທີສາກາເຄ
ສນຸຕີ ຖູຕາ ມທຖືກາຍ ສນຸຕີ ເທວາ ມທຖືກາຍ ເທວາ
ສນຸຕີ ນາຄາ ມທຖືກາຍ ນີ້ພວກ
ພຸ່ານາຄ ສນຸຕີ ຍກຸຂາ ມທຖືກາຍ

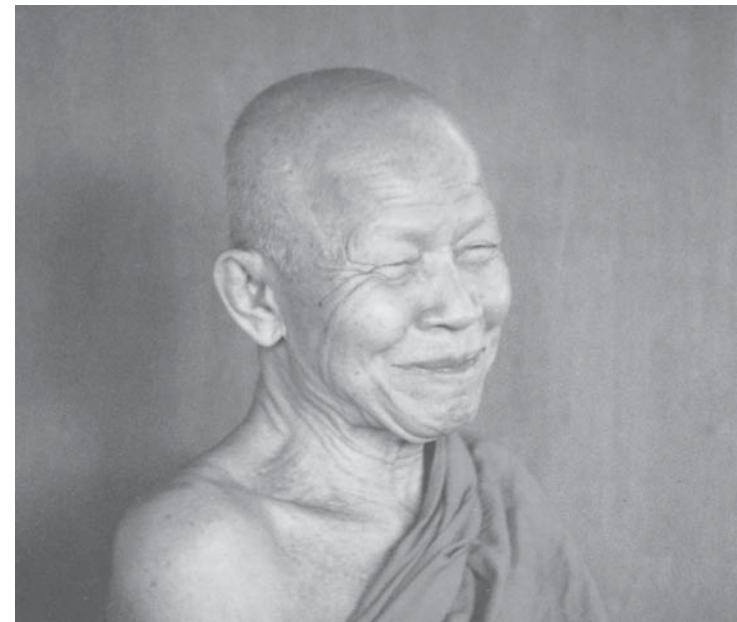
ພວກຍັກໜີ່ອຢູ່ທາງດ້ານທີສີເໜືອ ຈາກນັ້ນກີ່ ປຸ່ຽມທີສີ ອຕຣູໂຈ^၁
ທກຸຂີເແນ ວິຣຸພູໂກ ປຈຸລືມເນ ວິຣຸປຸກໂຂ ກຸເວໂຣ ອຸດຸຕໍຣ ທີສີ
ນີ້ມີແຕ່ພວກສຳຄັນໆ ທີ່ອຢູ່ໃນໂລກອັນນີ້ທີ່ວ່າໜີ່ນໂລກຮາຕຸ
ພວກສັດວັ້ນຫລາຍ ພວກເທເພພວກຂະໄຣມີເຕີມໄປໝາດ

គື້ໂລກນີ້ມັນກວ້າຈນທາປະມານໄມ່ໄດ້ ພັງແຕ່ວ່າໜີ່ນ
ໂລກຮາຕຸທີ່ທ່ານແສດງໄວໃນຮັມຈັກປັວດຕນສູຕຣ ຖສສຫສຸສື

ໂລກຮາຕຸ ແມ່ນໂລກຮາຕຸ ສົງກມູປີ ສມັປກມູປີ ສມັປເວີ
ໂກລາຫລອລໝ່ານສະເທືອນສະທຳນັກໄປໝາດເຖິງໜີ່ນ
ໂລກຮາຕຸ ຮຽມພະພຸທຮເຈົກຮເຖືອນຂຶ້ນ ດຶງໜີ່ນໂລກຮາຕຸ
ແສດງອານຸກາພແໜ່ງຮຽມຮະເຖືອນໄປໝາດແລຍ

ພະພຸທຮເຈົກຮສູ້ເພີ່ງພະອົງຄົດເດີວເທົ່ານັ້ນ ກະເຖືອນຄົງໜີ່ນ
ໂລກຮາຕຸ ເຮົາໄວ່ວ່າໄປໝາກ ເຈາເພີ່ງແຄນ້ ເທວບຸຕຣ ເທວາ ອິນທົຣ ພຣະມ
ກະເຖືອນກັນໄປໝາດແລຍ ເທົ່ານີ້ໄຄຣຈະເຊື່ອໄດ້ ໄມ່ມີຫຼຸດຈະເຊື່ອໄດ້ ໃຈດວງໃດ
ຈະເຊື່ອໄດ້ງ່າຍໆ ນະ ໄຈພຣະອຮ້ານຕີ່ຜົງເດີວຄົງກັນໝາດແລຍ ຍອມຮັບທັນທີ່
ເພຣະເປັນອັນເດີວກັນແລ້ວ ສິງທີ່ຈະຮັບທຣາບກີຍອມຮັບ ກິ່ງກັນແຂນງໄປ
ທາງໄຫຍຍອມຮັບໆ ເລຍ ນີ້ລະ ໂລກເຊື່ອຍາກອຍ່າງນີ້ເອງ ດັນທີ່ຈະໄປທາງຝ່າຍດົບ
ຝ່າຍດື່ງມີນ້ອຍມາກໆ ທີ່ໄມ່ເຊື່ອກິລົງໄປດາມຄວາມມືດບອດຂອງຕົນໆ ມັນກີເຫັນ
ໄດ້ອ່າຍ່າງໜັດໆ ອ່າຍ່ານ້ຳ

วิสัยของจิตเกิดขึ้นจากจิตตภาวนा

จิตตภาวนा คือ อบรมจิตใจให้ผ่องใส ให้มีความสงบร่มเย็น และก็แผ่กระจาຍความรู้ ความฉลาด ความสว่างไสว gwang-xwong ออกไปๆ สิ่งใดที่เป็นวิสัยของจิตนั้น จิตจะรับทราบทั่วถึงไปหมด สัมผัสสัมพันธ์เหมือนไฟได้เชื้อ เชื้อมืออยู่ที่ใด เชื้อหมาย เชื้อกลาง เชื้อละเอียด มืออยู่ในสถานที่ใดไฟ คือ ธรรม คือ ความรู้ สดิธรรม ปัญญาธรรม จะหยั่งทราบไปตามลำดับลำด้า ซึ่งเท่ากับว่าไฟนี้ใหม่เชื้อ คือ ความจริงทั้งหลายที่มีอยู่ทั่วไปนั้น เป็นลำดับลำด้า

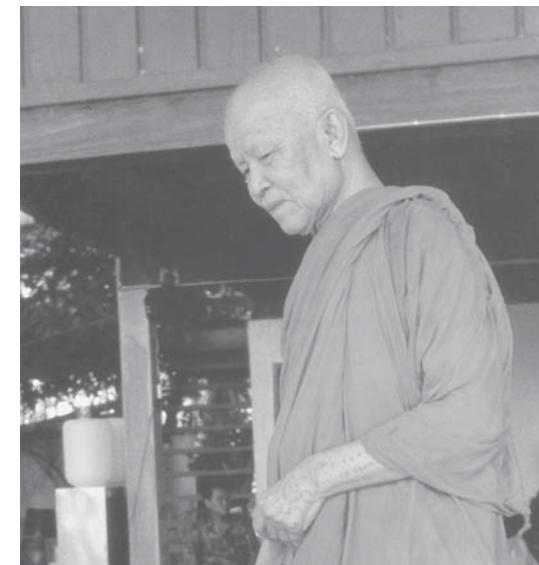
ความรู้นี้จะรู้ไปตามหลักความจริงที่มีอยู่ เช่น นาปมืออยู่ บุญมืออยู่ กรรมมืออยู่ สวรรค์มืออยู่ พรหมโลกมืออยู่ เปรตผีประภากต่างๆ ซึ่งเสวยกรรมอยู่ตามอำนาจแห่งกรรมดีชั่วหนักเบามากน้อยของตนมืออยู่

ความรู้นี้จะเป็นเหมือนไฟได้เชื้อ สิ่งเหล่านั้น คือ เชื้อไฟ ได้แก่ ความจริงทั้งหลาย ความรู้นี้จะตามรู้ตามเห็นสัมผัสสัมพันธ์กันไปหมดเหมือนไฟได้เชื้อ เรียกว่า ลูกلامไปตามความมี ความเป็น หยาบละเอียดต่างๆ ตลอดทั่วถึงไปหมด นี้คือ ความรู้ที่เกิดขึ้นจากจิตตภาวนा ไม่ใช่ความรู้ที่เกิดขึ้นจากทางตา ทางหู ทางจมูก ทางลิ้น ทางกายของเรา ดังที่เราทั้งหลายรู้ๆ เห็นๆ กันนี้ ซึ่งก็ปฏิเสธกันไม่ได้ตลอดมา

ที่นี่ความรู้ซึ่งเป็นวิสัยของจิตอันเกิดขึ้นจากการจิตตภาวนាយของท่านผู้ภาวนาด้วยกัน รู้ด้วยกัน เห็นด้วยกัน ท่านก็ยอมรับความจริง เช่นเดียวกันหมด เหมือนกันกับเรายอมรับความจริงจากการรู้ การเห็น การได้ยิน ได้ฟังในสิ่งต่างๆ ซึ่งเป็นวิสัยของธาตุของขันธ์จะรู้ จะเห็นจะสัมผัสสัมพันธ์ เช่นเดียวกัน นี้คือ วิสัยของจิต

วิสัยของจิตนี้ต้องเป็นขึ้นจากนักภาวนานะเป็นผู้อบรมจิตใจ จิตใจจะค่อยเบิกกว้างออกไป สิ่งที่เป็นมลทินมีดำபັດບັງຈິຕໃຈນັ້ນ ໄດ້ແກ່ ກີເລສຮຣມະ ໄດ້ແກ່ ນໍາທີ່ສະອາດ ທ່ານະສະສາງລົງໄປດ້ວຍຈິຕຕກວານາໄມ່ຂາດວຽກ ຂາດຕອນ ສິ່ງທັງຫລາຍເຫັນຈະຄ່ອຍຈືດຈາງຫຍ່ໄປๆ ດວຍສິ່ງທັງຫລາຍເຫັນຈະຄ່ອຍຈືດຈາງຫຍ່ໄປๆ ດວຍສິ່ງທັງຫລາຍເຫັນຈະຄ່ອຍຈືດຈາງຫຍ່ໄປๆ ດວຍສິ່ງທັງຫລາຍເຫັນຈະຄ່ອຍຈືດຈາງຫຍ່ໄປๆ ດວຍສິ່ງທັງຫລາຍເຫັນຈະຄ່ອຍຈືດຈາງຫຍ່ໄປๆ ດວຍສິ່ງທັງຫລາຍເຫັນຈະຄ່ອຍຈືດຈາງຫຍ່ໄປ

นี่คือ ผลแห่งการภาวนាយของผู้บำเพ็ญทางด้านจิตใจ หลวงปู่มั่นท่านก็เป็นอย่างนั้นเหมือนกัน เวลาท่านเล่านี่ โอ้ย ! อัศจรรย์จริงๆ ໄວ້ເຮືອນ ນໍາຕາໄມ່ຕົ້ນບອກ ເມື່ອເຂົ້າຖືງຈິຕຈົງ ກະເທືອນໄຈແລ້ວ ນໍາຕາຈະອອກທັນທີ່ໄມ່ວ່າຂອງທ່ານຂອງເຮົາ ນໍາຕານີ້ເປັນນໍາຕາທີ່ມີຄຸນຄ່າ ມີරາຄາມຫາສາລ ເປັນກຳລັງໃຈແກ່ຜູ້ໄດ້ຍືນໄດ້ຟັງ ຜູ້ໄດ້ຮັບຄວາມສັນພັດສັນພັນຮັບຮຽນທີ່ທ່ານແສດງถື້ນກັບນໍາຕາຮ່ວງນີ້ ເຮົາກວ່າ ນໍາຕາທີ່ເປັນມໍາຫາມຄລອຍ່າງຍິ່ງ

ธัมมิกอุบาสก

ดังที่เราเคยพูดเรื่องอุบาสก ภารนาเก่งด้วยนะอุบาสกคนนั้น ภารนาจิตออกไปรู้ข้างนอก พูดเท่านั้นแหล่เข้าใจทันที ธัมมิกอุบาสก นั้น เป็นผู้มีความสนใจพัฒนาตัวเอง กับธรรม หัวใจอยู่กับธรรม ชีวิตจิตใจ อยู่กับธรรมโดยถ่ายเดียว มีการมีงานทางไหน เข้าต้องมาเชือเชิญให้ไป เป็นหัวหน้าๆ ในงานต่างๆ ไม่ได้อยู่ว่างได้เลยแหล่ ที่นี่พ่อจะวนตัวเข้ามา เจ็บไข้ได้ป่วยหนัก แน่ใจว่าจะไปเมื่อรอดแล้วกับอกลูก คือ สั่งลูกให้ไป นิมนต์พระสงฆ์ท่านมาสวัสดิ์สัจธรรมให้ฟัง เป็นเครื่องรื่นเริงใน วาระสุดท้ายก่อนที่พ่อจะจากไป

ลูกก็ไปนิมนต์พระ พอนิมนต์พระมาแล้ว พระก็มาสวัสดิ์ธรรมให้ฟัง ท่านก็รื่นเริง จิตของท่านเคลิ้มไป ไม่ใช่เคลิ้มหลับนะ เคลิ้มเข้าไปแล้ว เข้าสู่ความสงบ พ้ออกจากความสงบก็อกรู้ ที่ไหนได้เทวดาสรรค์ ๖ ชั้น มาทุกชั้น รถทิพย์มาเต็มอยู่บนอากาศ ที่นี่ธัมมิกอุบาสกจิตรวมแล้ว ส่งออกไปรู้ชิ ทางนั้นก็เชือเชิญ ทางนี้ก็เชือเชิญให้เปรตของเข้าๆ พวก เทวดานะ เพราะท่านผู้นี้ควรแก่สรรค์ทั้ง ๖ ชั้น จะไปชั้นใดได้ทั้งนั้น เพราะฉะนั้นรถทิพย์ของเทวดาจึงมาทุกชั้น ตั้งแต่ชั้นจาตุมุข จนกระทั่งถึง ชั้นปรินิมิตสวัสดี ๖ ชั้น

ที่นี่เมื่อท่านเห็นอย่างนั้นแล้ว ท่านก็เตือนพวgnั้น บอกให้รู้ เสียก่อน คือ พวgnั้นคนนั้นก็เรียกร้อง คนนี้ก็ขอเชิญ เชิญตลอดเต็ม ห้องฟ้าว่างนั้นเถอะ ทางนี้กลัวจะเป็นอันตรายแก่ธรรม เเลยบอกให้รู้ไว้ก่อน คือบอกทางโน้น มันเลยหลุดปาก คือ จิตนี้ทำงานกับพวgnะ

เอ้า ! พัง เปิดตอนนี้อกมาด้วยนะ คราวนี้มีพยานที่จะพูด คือ จิตมันออกไปรู้ในนั้น พวgnะทั้งหลายเต็มอยู่นั้น ที่นี่เลยหลุดปากออกไป

“ให้รอเสียก่อน” ไม่ได้เป็นคำพูดในภาษาธรรมกับพวgnะทิพย์นะ พูดกันโดยภาษาจิตเข้าใจใหม่ อันนี้มันเลยหลุดปากออกไปให้รอเสียก่อน ลูกหลานทั้งหลายก็ได้ยิน พระท่านสวามนต์อยู่ท่านก็ได้ยิน บอกว่าให้ รอ ก่อน นี่มันหลุดปากออกมา คือ จิตพูดกับพวgnะ แต่ปากมันหลุด ออกมา นี่เรียกว่า หลุดปาก หลุดปากออกมา พระท่านก็เลยเลิกไป พอยไป ถึงวัด ทางนี้ก็พอดีกัน พอจิตถอนจากพวgnะ พระหายหน้าไปหมด

“อ้าว ! พระคุณเจ้าไปไหนกันหมด” ก็คุณพ่อบอกให้ท่านรอ ก่อน ท่านก็ไปล่ะซี “อู้ย.! พ่อไม่ได้บอกให้ท่านรอนะ พวgnะทั้งหลายมารอพ่อ อยู่บนอากาศเต็มไปหมดบนห้องฟ้า รถทิพย์เต็มไปหมดเลย แล้วมา เชือเชิญพ่อให้ไป พ่อบอกว่าให้รอไว้ก่อนทางโน้นอย่าด่วนยุ่ง มันจะเสีย การฟังธรรมทางนี้ต่างหาก ไม่ได้ห้ามพระนะ ไปนิมนต์ท่านมาเดี่ยวนี้ บอกลูกก็ไปอีก”

พอดีพระไปถึงพระเซดวัน พระพุทธเจ้าก็ขานบอ卿นะ นี่มาอะไร สวามนต์ยังไม่เสร็จ ก็อุบาสกท่านให้หยุดก็เลยมา อุบาสกไม่ได้ห้าม พวgnะทั้งหลายนะ ห้ามพวgnะต่างหาก นั่นเห็นไหมล่ะ ความรู้รับกัน แล้ว พวgnะทั้งหลายมาเต็มอยู่บนห้องฟ้าอากาศนั้น พวgnะทิพย์ทั้งนั้นๆ แล้วอุบาสกนั้นห้ามพวgnะ มันจะเป็นการรบกวนธรรมต่างหาก ไม่ได้ ห้ามพระนะ ไปเดี่ยวนี้ พระพุทธเจ้าไม่พระกลับมาอีก พออุบาสกคนนั้น รู้ตัวพอดีพระก็มา ทางนี้จะให้ไปนิมนต์พระ ก็เลยได้มาร้อมกัน นี่ฟังซินะ

จิตของท่านดีทางด้านจิตตภารนาด้วยนะ ไม่ได้มีแต่ทางการกุศล ประเกทอื่นๆ โดยถ่ายเดียว ทางจิตตภารนาท่านก็รู้ พอจิตลงลงไปๆ มันส่งออกรู้พวgnะทิพย์ทั้งหลาย นั่นล่ะที่ว่าห้ามก็ห้ามอันนั้น ถ้าธรรมดาก็ ไม่ออกคำพูดนะ เป็นภาษาใจ จะตอบกันอยู่บนอากาศ แต่นี่มันหลุด ปากออกไป บอกว่ารอ ก่อนๆ พอพระท่านสวัสดิ์อะไรเสร็จเรียบร้อยแล้ว

นี้ถึงก้าลเวลาพ่อจะไปแล้วนะ แล้วไปเลยเดี่ยวันนั้น นั่นเห็นไหมห่วงใจอะไร
ที่ไหน นั่นล่ะ อำนาจแห่งบุญแห่งกุศลไม่พำครให้เกิดความทุกข์ความ
เดือดร้อน อุบาสกนั้นก็เตรียมพร้อมทุกอย่าง พอแล้วก็ไปล่ะนะ แล้วก็
ไปเลย

การภาวนาทำให้จิตไขมีพลัง

นี่สอนให้บรรดาลูกหลานมีหลักใจ
โดยอาศัยหลักธรรมเข้าเป็นเครื่อง
สนับสนุน เป็นเครื่องป้องกันตัว เป็น
เครื่องรักษาตัว เป็นธรรมมอบอุ่นใจ
เวลา ก่อนนอนอย่างน้อยให้
ไหว้พระ อิติบิ索ฯ สุวากुขารโต หรือ
อรหัต สุวากุขารโตฯ สุปฏิปันโนฯ และ
เวลาจะนอนให้ระลึกถึงคำบริกรรมภารนา
เพื่อให้เป็นพลังของจิต เช่น พุทธฯ เป็นต้น
เรานั่งภารนาอย่างน้อยได้สักห้านาที ให้นั่งนึก
อยู่กับ พุทธฯ ที่นี่เวลาอนลงไปก็ให้นึก พุทธฯ จนกระทั่งหลับ นี่
จิตใจเราก็เชื่อมชื่นเบิกบาน หลับฝันไปก็ไม่ฝันร้าย ฝันน่ากลัวต่างๆ จิตใจ
ก็มีพลัง

บุคคลที่ห้ามอารมณ์ความคิดปรงต่างๆ ด้วยธรรม ห้ามด้วยบทสมาร्थ
ด้วยสมถะความสงบใจนี้ ยอมมีกำลังทางจิตใจ ใจก็เย็นไม่รู้ว่า ยังยั่ง
ได้ง่าย ไม่ผลุนผลัน เพราะละนั้นการอบรมทางจิตใจจึงเป็นของสำคัญ
ไม่ว่าภารงานใดๆ ก็ตาม ใจเป็นของสำคัญ ถ้าใจได้รับการอบรม มีความ
เฉลี่ยวฉลาด มีพลังทางจิตใจแล้ว ทำหน้าที่ภารงานอะไร ซึ่งอยู่ในวิสัย
จะควรสำเร็จของมนุษย์แล้ว ยอมสำเร็จ พลังใจจึงเป็นของสำคัญมาก
จึงควรฝึกหัดกัน

ความสุขได้จากชีวิตการงาน

ผู้เห็นความสงบของใจ ชื่อว่า ผู้แสวงหาความสุขเชื่อตามจุดมุ่งหมาย ที่ประนีดามานาของภารกิจ พระพุทธเจ้าทรงได้ความสุขมาประภาศสอนโลกจนได้นามว่าศาสนานั้น ทรงได้จากใจ พระพุทธเจ้าทั้งหลายล้วนทรงได้ความสุขจากใจมาเป็นศาสนานั้นส่องโภคกันมาจนถึงองค์ปัจจุบัน

ดังนั้น ความสุขที่เริ่มได้จากชีวิตการงาน จึงเป็นความสุขที่จะเริ่มเข้าใกล้ชิดติดกับความสุขอันสมบูรณ์ ตามที่พระพุทธเจ้าและสาวกทั้งหลายทรงพบและพบมาแล้ว

ถ้าไม่ทอดทิ้งปล่อยวางไปเสียโดยเห็นว่า ยกบ้าง ว่าสนาไม่ถึงบ้าง บุญน้อยว่าสนาอย่างไม่ขึ้นบ้าง ซึ่งล้วนเป็นกลมารยาของใจที่เคยตกอยู่ได้อำนาจของความมักง่าย ของความไม่เอาให้แนมานเป็นนิสัย เวลาจะเจอกับดีวิเศษเข้าบ้าง สดับปัดแยกไม่ยอมแบกยอมหาม ปล่อยให้ทิ้งจมดมโคลนแห่งความโสมมอยู่อย่างไม่มีจุดหมายปลายทาง จึงเห็นว่าเป็นสิ่งที่หมายกับนิสัยว่าสนาของตน ถ้าอย่างนี้ยอมไม่มีวันเจอความสุขความสมหวังตลอดอนาคต

เราผู้เป็นนักสำรวจตรวจสอบในทุกสิ่งที่มาเกี่ยวข้องกับตน ทั้งดีทั้งชั่ว ทั้งสุข ทั้งทุกข์ ทั้งได้มาและเสียไป จึงควรทำการพิสูจน์ให้รู้ความจริงทั้งหลายที่มีอยู่ในโลก เพื่อถือเอาประโยชน์จากสิ่งนั้นๆ มาประกอบตัวไปเป็นลำดับ ไม่ยอมให้ผ่านไปเปล่า

การทำจิตภารกิจเป็นการเรียนเรื่องตัวเอง พิสูจน์ตัวเองโดยถูกทางไม่มีที่ตanhin เพราะเรื่องทั้งมวลอยู่ที่ใจและเกิดจากใจก่อน จะเป็นเรื่องราวออกไปกว้างแคบหรือใกล้ใกล้เพียงไร มีใจเป็นต้นเหตุที่พากันเป็นไป

ใจจึงเป็นเหมือนโรงงานผลิตสิ่งต่างๆ ออกมาก ดี ชั่ว สุข ทุกข์ทั้งหลายล้วนแต่ใจเป็นผู้คิดผู้ผลิตออกแบบทั้งสิ้น

การทำภารกิจ จึงเป็นวิธีการเรียนเรื่องดี ชั่ว สุข ทุกข์ของตัว ลงว่าได้เรียนแล้วต้องรู้ต้องเข้าใจ คือ ใจฟังช้านวุ่นวาย ก็เรียนให้รู้ว่า เป็นพระเหตุไร มีอะไรเป็นสาเหตุพากันเป็นไป จนรู้สาเหตุของใจที่พากันเป็นต่างๆ และเรียนวิธีแก้ไขว่าจะควรแก้ไขด้วยวิธีใด ใจจึงจะปล่อยวางสิ่งไม่ดีนั้นๆ ด้วยความหมดกังวลเยื่อไย

เมื่อเรียนและรู้ทั้งสองวิธี คือ รู้ทั้งความไม่ดีและความดีว่า มีสาเหตุพากันเกิดแล้ว เรื่องทั้งหลายก็ค่อยสงบไปและสงบไปจนเห็นได้ชัดภายในใจ ดวงเคยก่อเรื่อง ต่อไปใจก็สงบลงเองโดยไม่จำเป็นกับอะไรภายนอกพากันให้สงบ เมื่อเหตุก่อการสงบลงด้วยอุบัติวิธีของการภารกิจ ผล คือ ความสงบสุข ก็เกิดขึ้นมาเอง

บำรุงจิตต์วิจารณากา

ใจส่งงามจ้าๆ ไปไหนผาสุกร่มเย็น การกินอยู่ป่วยอะไรๆ ท่านไม่ถือเป็นอารมณ์ เพราะไม่มีอะไรที่จะเลิศเลอยิ่งกว่าใจ ใจพอแล้วทุกอย่าง ไปอยู่ที่ไหนความพอกของใจพาไป พาอยู่ พากิน พาหลับ พานอน จึงไม่ยุ่งเหยิงวุ่นวาย ถ้าความหิวโหยพาไป ไปอยู่หอปราสาทก็ยุ่ง เข้าใจใหม่ล่ะ

กิเลสตัวหิวโหยตัวได้ไม่พอ พาไปที่ไหนยุ่งทั้งนั้นกิเลส ถ้าธรรมพำไปไหนสบายๆ อุยุกินหลับนอนวนหนึ่งๆ นี้ท่านไม่ได้เป็นกังวลกับอะไรนั่นแหล่ความเลิศมากอยู่ที่ใจ พอเข้าถึงใจแล้วพอหมด ไม่มีอะไรเป็นกังวล เพราะใจได้สิ่งที่พึงหวังเต็มหัวใจแล้ว ได้แก่ ธรรม

พากันดั้งใจปฏิบัตินะ ศาสนานของเราระเจริญที่ใจ เวลาเนี้ยทางด้านจิตต์วิจารณากา อยากจะพูดว่าแบบไม่มีนะ ในเมืองไทยของเรารังสรรค์มราษณ์นั่นแหล่ หลักใหญ่ ก็คือ หลักจิตต์วิจารณากา เป็นแก่นของพุทธศาสนา เป็นรากแก้วของพุทธศาสนา แต่ไม่มีใครปฏิบัติบำบัดรักษา รากแก้วอันนี้ให้ดีแห่งหนามั่นคง แล้วก็มีตั้งแต่ภายนอก มันก็เป็นแต่บริษัทบริหาร ส่วนภายนอกไม่บำรุงก็ไม่ดี เพราะฉะนั้นจึงให้บำรุงทางด้านจิตใจ ให้พากันวิจารณากา

อาหารใจ

การบำเพ็ญจิตต์วิจารณากเพื่อ ใจจะมีที่อาศัย ใจจะมีที่ยึด เรือนของใจเป็นที่อาศัย ใจยอมมีความร่มเย็น เพราะมีที่พึ่ง ที่ยึด ที่เกาะ ฉะนั้นการสร้างที่พึ่งสำหรับใจจึงเป็นสิ่งจำเป็นมาก อย่างน้อยก็ให้เสมอ กันกับสิ่งภายนอกที่กายต้องอาศัย มากกว่านั้นก็เป็นไปตามวัย ยิ่งวัยแก่เข้ามามากเพียงไร ก็ยิ่งจะเสาะแสวงหาที่พึงทางจิตใจให้มีความแน่นหนามั่นคงยิ่งขึ้น

ใจเมื่อได้รับการอบรมโดยสมำเสมอ ยอมจะมีความเจริญ มีความผาสุกร่มเย็น มีความผ่องใส มีความสงบเย็น เป็นที่แนใจแก่ตนเองขึ้น โดยลำดับ จนกระทั่งแน่ใจจริงๆ สิ่งภายนอกจะได้จะเสียไป ไม่สำคัญ เมื่อจิตมีที่ยึดมีหลักเกณฑ์ภายในตัวแล้ว

พระ ที่ยึดของใจ กับ ที่ยึดของกาย นั้นต่างกัน อาหารของกาย กับ อาหารของใจ ต่างกัน กายเป็นรูป อาหารก็ต้องอาศัยสิ่งที่เป็นรูป ด้วยกัน เช่น ข้าว น้ำ อาหารประเภทต่างๆ เหล่านี้เป็นอาหารของกาย

อาหารของใจ ได้แก่ อารมณ์ อารมณ์ที่เป็นพิษนั้นเป็นสิ่งที่เป็นภัยต่อจิตใจ เราต้องระมัดระวังอย่าให้จิตคิดไปในทางที่ไม่ดี ซึ่งจะเกิดความทุกข์ร้อนแก่ตนเอง พยายามเสาะแสวงหาอาหาร คือ อารมณ์อันดีแก่จิตใจ ได้แก่ ศีลธรรม มีคำว่า พุทธๆ เป็นต้น ให้เป็นที่ยึดที่เหนี่ยวของใจ

ใจเมื่อมีธรรมเป็นหลักยึดแล้วยอมมีความร่มเย็น นี้ชื่อว่า ใจมีอาหาร ใจมีอาหาร ใจก็มีความอิ่มพอกับอาหาร คือ ธรรมนั้นๆ ยอมไม่ส่ายแส่ร่อน วุ่นวายก่อความตัวเองให้เกิดความทุกข์ความลำบาก เหมือนดังที่เคยเป็นมา ฉะนั้นการฝึกฝนอบรมจิตใจ จึงเป็นสิ่งจำเป็นมากด้วยกันทุกคน

การสอนจิตตากារนาส์บาก

การสอนจิตตากារนาส์บาก คือ การสอนทางด้านจิตตากារนา เพียงแต่เรา จะจดจำเอาจากคำมีกีริบลามานั้น ดังที่กล่าวแล้วว่า สาข ไม่ได้ประมาท เราจะนำมาสอนไม่ถูกต้อง เพราะเราไม่รู้ว่าธรรมบทนั้นๆ จะสอนเวลาใด สอนในกาลใด สอนในขณะใด ในขันใดภูมิใดของจิตตากារนา ของแต่ละขันจะภูมิของผู้บำเพ็ญทั้งหลาย นี่สอนไม่ถูก นำมาใช้ไม่ถูก

แต่ถ้าเป็นผู้รู้แล้วเห็นแล้วในทางภาคปฏิบัติ นับตั้งแต่สามชิ้นไป จนกระทั่งถึงวิมุตติหลุดพ้นแล้ว จะสอนตรงไหน สอนได้ทั้งนั้น เพราะรู้แล้วทั้งนั้นนี่ ควรจะควรสอนอยู่ในธรรมบทใด ควรจะได้สอนในธรรม แบบใด แบ่งได้ๆ รู้เข้าใจๆ ต้องสอนได้ถูกต้องโดยไม่ต้องสงสัย นี่จะเป็นที่อนใจ บรรดาลูกศิษย์ทั้งหลายที่ไปหาครูบาอาจารย์ผู้ท่านถูกต้อง แม่นยำแล้ว ผลจะเป็นที่คาดหมายกันได้ว่าไม่สงสัย จึงขอให้ทุกๆ ท่านได้ตั้งอกตั้งใจ

อย่างไรให้เสียที่ได้เกิดเป็นมนุษย์

การปฏิบัติศาสนาธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เรายังคงนึ่งถึงพระโอวาทที่พระองค์ทรงสั่งสอนพากเรา ไม่ใช่สั่งสอนเพียงป่าวๆ เท่านั้น ก่อนที่จะได้ตรัสรู้กิริบลามานั้นๆ จึงสอนเวลาใด จนกระทั่งถึงสลบไปถึง ๓ ครั้ง ซึ่งเราเคยทราบในตำรับตำราอยู่แล้ว จนกว่าจะได้ตรัสรู้มีความลำบากยากเย็นแค่ไหน ไม่มีใครเสมอเหมือนพระพุทธเจ้าในเรื่องความลำบาก หรือความอุตสาหกรรมทุกด้านทุกทาง เพื่อ Orrak เพื่อธรรมมาเป็นสมบัติของพระองค์และมาสั่งสอนโลก

การสั่งสอนโลกนั้น พระองค์สั่งสอนด้วยพระเมตตาจริงๆ ไม่มีโลกมิสได้ๆ เข้าเคลื่อบแห่งเลย เพราะพระทัยท่านบริสุทธิ์ ไม่มุ่งประสงค์สิ่งใด นอกจากหัวใจของสัตว์โลก ได้รับผลประโยชน์มีความร่มเย็นเป็นสุข และรู้เหตุ รู้ผล รู้ดี รู้ช้า รู้บุญ รู้บาป รู้根สวารค์ ประจักษ์ตามพระโอวาทที่ทรงสั่งสอนนั้นเท่านั้น นั้นเป็นสิ่งที่พระองค์ต้องการอย่างยิ่ง

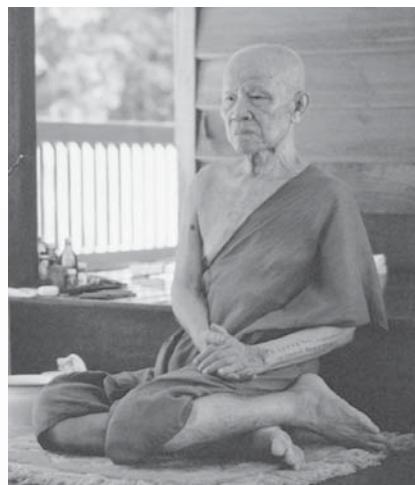
พระโอวาททุกบททุกบททรงแสดงด้วยพระเมตตา เราผู้รับพระโอวาทคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า ควรจะสำนึกรู้ในพระคุณของท่าน และพยายามปฏิบัติตนอย่าให้เสียเวลา เกิดมาในชาตินี้ ไม่ใช่เป็นของเล็กน้อย เช่น เกิดมาเป็นมนุษย์ ต้องมีภูมิคุณธรรมควรที่จะเป็นมนุษย์ได้ถึงจะมาเป็นได้ เช่น กิจโฉ มนุสสปฏิลาโภ การเกิดเป็นมนุษย์เป็นของที่หาได้ยาก แต่เราทุกคนที่ปราภูตตัวอยู่เวลาหนึ่ง ได้เป็นมนุษย์แล้วอย่างสมบูรณ์ด้วยกัน และทราบประจักษ์ไว้ว่าตนเป็นมนุษย์

เมื่อได้ความเป็นมนุษย์แล้ว ก็ควรจะรักษาคุณสมบัติแห่งความเป็นมนุษย์นี้ด้วยดี ด้วยข้อปฏิบัติ มีทาน มีศีล มีอบรมเจริญเมตตาการา สมดั่นต่อประจำภูมิมนุษย์เรา ไม่เช่นนั้นก็จะกลับไปแย่งภูมิสัตว์ กิริยา

มารยาท ความรู้ ความเห็นของสัตว์มาเป็นของตัว

เมื่อไปแย่งเอกสาริยา มารยาท ความรู้ ความเห็นของสัตว์มาเป็นของตัวแล้ว ก็จะก่อความเดือดร้อนให้แก่ตนและผู้อื่นได้มากมาย เพราะมนุษย์เรามีความฉลาดกว่าสัตว์ การทำความเสียหาย จึงทำได้อย่างมากมายยิ่งกว่าสัตว์ใด ๆ ทั้งนั้น และมนุษย์เราเป็นผู้ฉลาดกว่าสัตว์ การนำเพญตนให้เป็นไปในทางที่ดี ย่อมไม่มีสัตว์ตัวใดจะเสมอมนุษย์ได้เลย เพราะมนุษย์ฉลาด

เวลานี้เราเกิดมาในท่านกลางแห่งพระพุทธศาสนา ก็เรียกว่า เป็นบุญลากของเราแต่ละท่านๆ อย่าให้เสียที่ที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์ ตามหลักธรรมที่ได้ยกขึ้นไว้ ณ เปื้องตันนั้นว่า อนิจจา วต สุขารา สังขาร ร่างกายของเราทุกๆ ท่านตั้งอยู่ในความไม่แน่นอนทุกขณะ คือ สังขาร ร่างกายไม่เที่ยง ไม่เพียง ไม่เที่ยงอยู่เฉพาะกาลเท่านั้น ไม่เที่ยงไปตลอดเวลา แปรอยู่โดยสมำเสมอตั้งแต่ขณะแรกเริ่มปฏิสัมพิริญญาณขึ้นมา จนกระทั่ง ถึงบัดนี้ และประไปจนกระทั่งถึงวาระสุดท้าย คือ ความตาย

การน่าวัฒนธรรม

ตอนกลางค่ำกลางคืนก็ให้พ่นห้องทั้งหล่ายได้ภารากันบ้าง สงบใจ ประมาณสัก ๕ นาทีก็ยังดี เปื้องตันบังคับเสียก่อน ท่านทั้งหล่ายให้บังคับ ท่านทั้งหล่ายเอง บังคับความช้ำที่มันคิดมันปรงอยู่ตลอดเวลาตั้งแต่ ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ เอาความหลับนั้นเป็นเวลาจะบังคับความคิดนี้ ถ้า ไม่ได้หลับ..ตาย มนุษย์เรา นี้ได้นอนหลับได้รับความคิดความปรง มันก่อฟืนก่อไฟตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับ ให้อาไประงับ ภารากาวนานธรรมบทได้ก็ตามให้ได้วันหนึ่งสัก ๕ นาที เอาไปบังคับตัวเองบ้างซึ่มันเป็นยังไงบังคับเพื่อความดีแก่ตน มันจะเสียหายที่ตรงไหน

บังคับ ๕ นาทีนี้ เราจะเอาคำบาริกรรมได้มาติดกับใจของเรา เช่น พุทธอกีดี ธัมโม หรือ สังโโภ อานาปานสติ ก็ได้ แต่ที่สำคัญ คือ ให้มีสติบังคับตลอด ในเวลานั้นอย่าให้คิดเรื่องอื่น ให้คิดแต่เรื่อง คำบาริกรรม หรือล้มหายใจนี้เท่านั้น ได้ ๕ นาที ได้ ๕ นาทีวันนี้ เอ้า ! วันหลังได้ ๕ นาที ต่อไปมันจะเข้าสัมผัสรูปธรรมนะ

เวลานี้หัวใจของเรามีตั้งแต่ มุตรแต่คุณเติมหัวใจทั่วโลกดินแดน เรื่อง ธรรมเข้าไปสัมผัสใจนี้ແທบจะว่าไม่มี ก็มีแต่แดนแห่งชาวพุทธ ชาวพุทธ ผู้ที่ตั้งใจภารากกับไม่มีอีกนั้น มันย่นเข้าไปๆ นี้จึงเอาออกเรื่องภารา เป็นเครื่องประการธรรมสอนโลก กระจายออกจากภารา

พระพุทธเจ้าตรัสสรุปด้วยการภารา สอนธรรมจากภารา อันนี้ ขอให้เอาภาราไปสอนตนบ้างนะ สอนตนบังคับตนบ้าง เอา ๕ นาที เสียก่อน ที่นี่พอธรรมได้สัมผัสใจแล้วมันจะตื่นเต้น เพราะร sosะไรไม่เหมือน ธรรม พอธรรมได้สัมผัสใจ เพราะบังคับจิตไม่ให้คิดไปกับกิเลสความสักปรก เพียง ๕ นาทีเสียก่อน บังคับ สติบีบบังคับเอาไว้ แล้วต่อไปมันหากมี

ระยะใดระยะหนึ่ง วันใดวันหนึ่งจะได้แหล่ง จิตจะก้าวเข้าสู่ความสงบ
พอเข้าสู่ความสงบ นี้เรียกว่า ธรรมเริ่มสัมผัสใจแล้ว จิตจะมีความ
รู้สึกตื้นตัวตื่นใจ และจะรู้คุณค่าของความสงบจากธรรม และจะเห็นโทษ
ของความวุ่นวายของตนไปโดยลำดับ ที่นี้มันก็พอพัฒนาให้เป็นกัน ที่นี่
๕ นาทีไม่ต้องพูดนะ พอจิตได้ดีมีธรรมเท่านั้น ๕ นาทีไม่ต้องพูด มันขยับ
ของมันไปเองๆ เป็นช้าๆ สองช้าๆ สามช้าๆ ไฉไลนั้น เปราะอรรถธรรมอยู่ที่หัวใจ ไม่ได้อยู่กับมือแจ้งอะไรนี่นะ เมื่อจิตใจเรา
หิวโหยเรยแรงจากอรรถจากธรรมนานาน มาได้เจอบรรธรรมเข้าแล้วทำไม่
จะไม่กระตือรือร้น นี่ล่ะที่น้อน ๕ นาทีหมดความหมายไปเลย ความดูดดีม
ของใจจะพาไปเองๆ

พี่น้องทั้งหลายจำเอานะ ให้บังคับเอา ไม่บังคับดีไม่ได้นะเรา
เราจะเอาตั้งแต่ตามใจๆ อันตามใจนั้นเป็นเรื่องของกิเลสทำลายเราทั้งนั้น
ไม่ได้ส่งเสริมเราให้ดี การบังคับเราเพื่อความเป็นคนดี จะช่วยกันให้เห็นเสียที่
พระพุทธเจ้าบังคับพระองค์จนเป็นศาสดา ช้าๆ ให้เห็น พระสาวกอรหันต์ที่ว่า
สุข สรณะ คุจฉามิ นั่นท่านบังคับตนเอง ช้าๆ ให้เห็น ทำไม่จึงได้มาเป็น
สุข สรณะ คุจฉามิ ต่อโลกได้ นี่เราบังคับเราให้เป็นที่พึงของตน พุทธ
ธรรม สุข สรณะ คุจฉามิ

ในเบื้องต้นเราพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสัมมา ไม่เป็นสรณะ พอ
ขยับเข้าไปจิตกับธรรมในหัวใจตนเป็นสรณะของตนขึ้นมาๆ ที่นี้ส่งผ่านเผยแพร่แล้ว
อยู่ที่ไหนติดกับธรรมอันนี้ตลอด ยืน เดิน นั่ง นอน ไปไหนก็อุ่นตลอดเวลา
นี่ล่ะธรรมเข้าสู่ใจ ไม่มีคำว่าครึ่ง ว่าล้าสมัย ไม่มีเช้าสายบ่ายเย็น อบอุ่น
ตลอดเวลาเลย พากันจำเอานะ วันนี้พูดเพียงเท่านี้ล่ะ เอาล่ะพอก ต่อไปนี้
จะให้พร

คนมีธรรมต่างกับคนไม่มีธรรม

ความสุขไม่ค่อยปรากฏ เพราะไม่ได้ภารนาทางด้านจิตใจ ถ้ามี
จิตภารนาบ้างแล้ว ความทุกข์ความร้อนก็มีที่หักห้ามกันได้ พอผ่อนผัน
สันຍາກันได้ คนมีจิตภารนาอยู่ในทุกชีวันเหมือนคนไม่มีภารนา
ผิดกันอย่างนี้ รวมแล้วคนมีธรรมย่อมมีการผ่อนหนักผ่อนเบาในความ
สุขความทุกข์ ต่างกันกับคนไม่มีธรรมเลย

คนไม่มีธรรมเลียนนั้น ย้อมยีดถือสิงภายในอกมาเป็นตัวของตัว มา
เป็นหลักเป็นเกณฑ์ เป็นแก่นเป็นสาร แล้วมันก็พังลงไปๆ เพราะไม่ใช่
เป็นแก่นเป็นสาร เช่น สมบัติเงินทองข้าวของ บริษัทบริหาร ชื่อเสียงต่างๆ
นี้เป็นสิ่งที่อยู่นอกๆ ไม่ใช่สิ่งที่จะพึงเป็นพึงตายได้ ในเวลาเราสิ้นชีวิตแล้ว
สิ่งเหล่านี้ก็พังไปหมด ไม่มีสิ่งใดเป็นสารติดใจของเราได้เลย แต่การ
ภารนาที่ติดตลอด คนมีก็มีธรรมภารนาติดใจ คนจน คนโง่ คนฉลาด
ถ้ามีธรรมแล้วความทุกข์จะไม่ค่อยมากนัก

เรออย่าเอาชาติ ชั้น วรรณะ ฐานะสูงต่ำ มาวัดมาตวงกันว่า คนนั้น
มีความสุขมากเพราะเขามั่งมีดีเด่น เขาเมื่อความรู้สูงเรียนได้ชั้นนั้นชั้นนี้มา
เขามีความสุข อันนี้เป็นความเข้าใจพิດตามหลักความจริงทั้งนั้น หลัก
ความจริง คือ ขอให้มีธรรมในใจ จะเป็นคนมีเมื่อเมื่อธรรมในใจแล้ว ย่อม
รู้จักประมาณในการจับจ่ายใช้สอย แยกแยะสมบัติของตนที่มีมากมีน้อย
ว่าควรจะใช้ไปในทางใดบ้างที่เป็นประโยชน์ การใช้ก็ไม่ค่อยพิດค่อยพลาด
เป็นประโยชน์จากการใช้ เพราะมีธรรมภายในใจ

การอยู่ การกิน การใช้ การ soy ทุกอย่างของคนที่มีธรรม ย่อม
ไม่ฟุ่งเพื่อเห้อเหินเมลย์เกิดเติดเบิดเป็นเหมือนคนไม่มีธรรม ซึ่งตื้นแต่ลม
แต่แล้วภายนอกและเอาสิ่งเหล่านั้นมาเป็นตัวของตัวไปเสียแล้ว ตายแล้วก็จะ

คนประเภทนี้ด้วยแล้วจมทั้งนั้นแหล่ ถ้าคุณมีธรรมในใจแล้วไม่ลืมเนื้อลีมตัว มีอะไรก็ไม่ลืมตัว มีมากมีน้อยไม่ลืมตัว ยศถาบรรดาศักดิ์มีสูงมีต่ำ เป็นเครื่องประดับให้ตัวมีความรู้สึกและภาคภูมิใจ สร้างความดีงามขึ้นไปโดยสมำเสมอ ก็เป็นสุขไปเรื่อยๆ นี่ล่ะ คนมีธรรม

ສວົ່າງພູທະຜູ້ຮັບກາຍໃນໄຊ

นี่เรากลสอนโลก ชาวพุทธเราได้รู้เรื่องของศาสนาบ้างนะ ว่านับถือศาสนาพุทธเฉยๆ ไม่รู้เรื่องของพุทธเลย มีมากต่อมากนะไม่ใช่ธรรมดาก็จะพอรู้มีเมื่อเวลาบ้าง ก็พวกเข้าวัดเข้าวัว เข้าปฏิบัติ เฉพาะอย่างยิ่ง Kavanaugh อันนี้เป็นที่รวมของธรรมทั้งหลาย ถ้าว่าเป็นแม่น้ำก็เป็นทำนบใหญ่แล้วก็เป็นมหาสมุทรรวมลงนั้น รวมลงที่จิตนี่ล่ะ มีการภาวนาตีตะล่อมเข้ามาให้เข้าสู่ความสงบร่มเย็นสบายๆ ผู้ที่ดำเนินทางจิตนั้นจะเป็นผู้ที่รู้เห็นสิงต่างๆ ที่กว้างขวางมาก ที่โลกทั้งหลายลึกลับ ธรรมชาติอันนี้ไม่ลึกลับ มันจะเห็นไปหมดนะ นี่อำนาจของจิต

ศาสตรอาบัติขึ้นมาแต่ละองค์ๆ เป็นเรื่องเล็กน้อยเมื่อไร ที่จะมารื้อขันสัตว์ให้รู้เรื่อง เตือนสัตว์ทั้งหลายให้รู้เนื้อรู้ตัว คือรู้ใจของตัวเองนั้นแหล่ ใจอยู่กับตัวของทุกคน แต่ไม่รู้ใจตัวเอง ให้กิเลสหลอกไปข้างนอก ล่ำজมไปเสียมากต่อมาก ใจนี่พาไปเพระหง ไม่มีอะไรกระตุกเตือน คือ ธรรมไม่มีกระตุกเตือน มันก็ย้อนเข้ามาว่าตัวเองไม่ได้ ก็ไม่รู้ผิด ถูก ช้า ดี

เพราะฉะนั้นเวลาสอนภาระ ท่านจึงบอกให้มีสติ ตั้งสติไว้นี่ว่าพุทธๆ แต่สติไม่มีมันก็เพ่นพ่านๆ คำว่า พุทธ ก็เป็นนกขุนทอง วิงตามกิเลสไปเสีย พุทธๆ พุทธ์ก็วิงตามกิเลส สติสตังไม่มี จิตก็ไม่รวมพอรู้ตัวnidhinnama โซ่ ! นั่งภาระนานาไม่เห็นได้เรื่องอะไร มันจะได้เรื่องอะไร ก็มันภาระหาເອາແຕສິ່ງໄມ່ເປັນທ່າ ກໍໄດ້ແຕ່ຂອງໄມ່ເປັນທ່າມາ ກົມາທວງເຄາະແນນ ຖວກແນນໄມ່ໄດ້ແລ້ວ ໂອຍ ! นอนเสียดีກວ່າ ทີ່ເລີຍອຸນດີກວ່າ ຖຸກຍ່າງ ເປັນຍ່າງນັ້ນนะ

แต่เวลาธรรมชาตินີ່ถຸກສংหารเรียบลงไปแล้ว ไม่มีอะไรที่จะสุข สุดยอดยิ่งกว่าการพ้นจาก หรือการปราบกิเลสให้อۇຍໃນເງື່ອມມືອ ພຣະພູທະເຈົ້າ

พระอรหันต์ ท่านประบูรร้อยแล้ว ท่านเจงสุขสุดยอด ที่แรกก็ทุกข์สุดยอดเหมือนกัน พอชนาไปแล้วก็สุขสุดยอด ต่างกันอย่างนี้นะ

สอนคราวนี้เราก็สอนเน้นหนักทางด้านจิตตภาวนา ให้โลกหงหány ได้รู้ใจตัวเองบ้าง ถือศาสนพุทธก็ไปดูในคัมภีร์เสีย ว่าเป็นพุทธอยู่ในคัมภีร์เสีย ว่าเป็นพุทธอยู่ลิเกดีเสีย ว่าเป็นพุทธอยู่ที่พระพุทธรูปเข้าสร้างไว้ที่นั่นที่นี่เกลื่อนไปทั่วประเทศไทย มีแต่พระพุทธรูป สร้างกันอย่างง่ายดาย สบายสร้างพระพุทธรูป แต่สร้างพุทธะ คือ ผู้รับขันภายในใจนี้ ไม่มีโครงสร้างใจจะสร้างนะ

งานถวายเพลิงศพ หลวงปู่ปัญญา ปณิธานาทโพธิ

พักเครื่อง

ทำงานก็มีวันหยุด ทางโลกหยุดวันเสาร์ วันอาทิตย์ ทางธรรมท่านก็วันพระวันโภน มีวันหยุด นี่เรียกว่า พักเครื่อง เพราะจิตของเรามันดีมันดีน เปิดเครื่องแล้วดับไม่เป็น ก็คือ จิต นั่นแหล พอตื่นนอนขึ้นมาแล้วปรงแล้วตกลอดจนกระทั้งหลับ บางรายหลับไม่ได้ คิดมากคิดไม่หยุดไม่ถอย รังไม่อุ้ย เบรกห้ามล้อ ห้ามไม่อุ้ยปล่อยเวลาเสียจนจะเป็นบ้าและเป็นบ้าก็มี นี่พระดับเครื่องไม่ได้ จิตคิดมากพระกิเลสดันมัน

พระจะนั่นวันเสาร์ วันอาทิตย์ จึงควรพักเครื่องเข้าวัดเข้าวากใต้ไม่เข้ากับบ้านของเรายังไงในบ้านของเรา ตั้งใจประพฤติปฏิบัติตัวให้สงบเย็น พักเครื่อง คือ จิต พักความสงบภายในใจไม่ให้คิดให้ดีนมากจนเกินไป นี่ท่านเรียกว่า พักจิต

ภารนาซิ พุทธธ ธัมโม สังฆะ เข้าห้องพระแล้วนั่งภาวนาให้สบาย ๆ สงบเย็นใจ พ้ออกมาจากห้องพระแล้ว จิตใจของเราได้รับความสงบเย็นใจมีกำลังวังชาแล้ว ก็เหมือนรถที่พักเครื่องแล้ว โรงงานต่างๆ เข้าพักเครื่องแล้วเปิดเครื่องได้สะดวกสบาย นี่จิตใจของเราพักเครื่องก็เหมือนกันเวลาเปิดทำงานก็ทำได้ด้วยความสะดวกสบาย ไม่ได้เปิดอยู่ทั้งวัน ไม่มีคิลธรรมเครื่องกำกับ คิดอยู่ตลอดเวลา

ถ้าไม่มีเวลาหลับเลยมนุษย์เราเนี้ด้วยได้ยานิดเดียว แต่นี่มีเวลาหลับบ้าง นั่นละ พักเครื่องเวลาหลับ นี่ให้พักเครื่องเวลาภาวนา เวลาอยู่ดีๆ ไม่นอนหลับ พักเครื่องให้สงบเย็นใจ นึก พุทธธ ธัมโม สังฆะ บทหนึ่งก็ตาม ให้มีความรู้สึกประจำอยู่ในคำบวกรมั่นๆ แล้วก็จิตสงบลงไป

ອຍ່າເປັນກບເຝັກອຂົວ

ໂລກນີ້ພຶດທະນັກທັງນັ້ນ ໃຫ້ເອຣມຈັບເຂົາໄປ ທ່ານທັງໝາຍອູ່ເລຍ ຈ
ເກີດມາພບພຸතສາສານາ ອຍ່າເປັນກບເຝັກອນວູ່ເລຍ ນະ ໃຫ້ຕັ້ງໜ້າ
ຕັ້ງຕາປົງບັດ

หลวงตามພຸດດ້ວຍຄວາມຄື່ງໃຈທຸກຍ່າງ ໄນເຄຍສນໃຈວ່າ ໄດຮະມາ
ຕໍາໜິຕີເຕີຍນອະໄຮ ຮຽມຊາດອັນນີ້ຈ້າຍູ່ໃນຫວາໃຈ ຂຶ້ງເຮົາໄນ່ເຄຍຄາດເຄຍຄົດ
ແຕ່ປຳເພື່ອຕາມຫລັກຮຽມພະພຸතທເຈົ້າແລ້ວກີໄດ້ຮູ້ໄດ້ເຫັນຂຶ້ນມາ ຈນກະທັງ
ພອແລ້ວທຸກຍ່າງ ໃນສາມແດນໂລກຮາຕຸນີ້ເຮົາໄນ່ເອາວະໄຮແລ້ວ ພອທຸກຍ່າງ
ທຳໄມ່ຈຶ່ງພອທຸກຍ່າງ ເພຣະສິ່ງເໜ່ານັ້ນໄມ່ໄດ້ເລີສເລອເໜີ່ອນຮຽມ ພອເຈອ
ຮຽມເຂົາໄປເທົ່ານັ້ນ ປລ່ອຍໝາດໄມ່ມີອະໄຮເໜີ່ອເລຍ ນັ້ນລະທ່ານວ່າຮຽມ
ອັນເລີສເລອ ໄກພາກັນປະປຸດປົງບັດ

ວັນເຄື່ອນໄຫວ່າ ອຍ່າຫຍາໃຈທີ່ເປົ່າໄລ ຂອໃຫ້ນຶກພຸතໂຮ ແຂ້າສູ່ຈິຕໃຈ
ເວລາຈະຫລັບຈະນອນນັ້ນເປັນເວລາທີ່ໄມ່ມີການມີງານອະໄຮ ຄວາໃຫ້ມີ ພຸතໂຮ
ຮັ້ມໂມ ຢ່ວິໂມ ສັງໂມ ຕາມແຕ່ຈົວົດສອບ ກວານນ້ຳນັ້ນ ທຳມະດີໃຫ້ສົງບ ຈິຕນີ້
ມັນເປັນໄຟທີ່ເດືອນນະ ຕັ້ງແຕ່ຕື່ນອນຈະກະທັງຫລັບເປັນໄຟ ຕ້ອງຮະຈັບ
ດ້ວຍກາຮລັບນອນ ໂລກນີ້ກໍາໄມ່ມີຫລັບນອນແລ້ວ ຕາຍກັນ ຖັນ ທັນທັນລະນະ
ຕາຍກັນຍ່າງຮວດເຮົວ ນີ້ມີກາຮລັບນອນພົກຜ່ອນຮາຕຸ້ນນີ້ໄປບ້າງວັນນີ້
ເພຣະລະນັ້ນຂອໃຫ້ເອົາພຸතໂຮ ຄຳບົງຮຽມຄຳໄດ້ກີໄດ້ ບຽກຮຽມເວລາຈະຫລັບ
ຈະນອນ ຂຶ້ງໄມ່ມີງານກາຮອະໄຮເວລານັ້ນ ໄກນຶກ ພຸතໂຮ ດ້ວຍສຕີ ສຕິຕັ້ງ
ຈິຕຈະເປັນໂຍ່າງໄວບ້າງ

ຈິຕນີ້ຕັ້ງແຕ່ເກີດມາກັບເຈົ້າຂອງ ໄນເຄຍເຫັນຄວາມແປລກປະຫລາດ
ວັດຈາກຮຽມໃນຕົວຈິຕເລຍ ມີແຕ່ເປັນນັກັບກີເລີສສິ່ງເປັນຕົວເລວ ນັ້ນແລະ
ໄກພາກັນຕັ້ງໃຈນະ ໄກກວານນ້ຳນັ້ນ ໄດ້ເຫັນຄວາມແປລກປະຫລາດ